

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Za takojšnjo in izdatno pomoč Angliji

se je na splošno presenečenje izjavil tudi bivši ameriški veleposlanik v Londonu Kennedy, ki je prepričan, da Anglija v sedanji gigantski borbi ne more biti poražena

Živahnije akcije na afriških bojiščih

Topniško obstreljevanje pri Tobruku – Obsežne letalske akcije v Sudanu in Abesiniji – Silovit napad nemškega letalstva na Malto

Angleži organizirajo splošen upor v Abesiniji

Prvo angleško uradno poročilo o sistematskih pripravah za splošen upor v Abesiniji — Angleški štabni oficirji vežbajo Abesince v četniški taktiki in jih oborožujejo z najmodernejšim orožjem

Angleži zavzeli Kasalo

Silovit napad na Malto

Nemško vojno poročilo

Napad nemških letal na Sueški prekop — Bombardiranje letališč v južnovzhodni Angliji in na Malti

»Mendoza« zajeta

Izgube nevtralcov na morju

pred nemško okupacijo štelu 1380 ladij. Odtlej je Danska izgubila 159 teh ladij, ki so bile zaplenjene v angleških ali francoških lukah. V nevtralnih lukah je še sedaj 85 danskih trgovinskih brodov.

**Pastani in ostani član
Vodnikove družbe!**

Krajevne borbe v Albaniji

V odseku pri Klisuri in Tepeleniju so Grki kljub vremenskim neprilikam zavzeli nekaj novih strateških postojank

Atene, 19. jan. (At. ag.) Vrhovno poveljstvo grške vojske je v pretekli noči objavilo naslednji komunikat:

Na fronti so se razvile krajevne borbe, ki so potekle v naš prilog.

Ministrstvo za javno varnost poroča, da sovražna letala včeraj niso napadla nobene kraja v notranjosti Grčije.

Zastopnik grškega vojnega ministrstva pa je davi izjavil novinarjem, da so Grki v noči na soboto in včeraj dosegli nekaj novih pomembnih uspehov posebno na srednjem odseku fronte. V napadih na nož so zopet zavzeli vrsto izredno težko dostopnih gorskih postojank, ki so za nadaljnje operacije največjega strateškega pomena.

Atene, 19. jan. n. (At. ag.) V vojskih krogih je bilo mogoče zvedeti, da se razvijajo sedaj nekliko večje borbe posebno v obalnem odseku fronte. Severno od Himare je včeraj grško topništvo ves dan hudo obstrlevalo italijanske gorske postojanke. Proti večeru se je spričelo proti tem postojankam nekaj napadov na nož Grkom, ki je uspešno zavzel štiri postojanke, na katerih se se preko noči že utrudi tako da so sedaj trdno v njihovi oblasti. Sprit tega so bili Italijani prisiljeni tudi v dolini pomakniti nekoliko nazaj svoje postojanke, ker bi bile sicer izpostavljene nevarnosti, da jih Grki napadejo z boka.

Tudi severno od Klisure se nadaljujejo borbe, čeprav je tam v poslednjih dveh dneh nastopilo hudo južno vreme in se je pričel sneg topiti. V gorskih predelih je nastala nevarnost plazov, tako da se mo-

rajo evzonski oddelki, ki so v glavnem angažirani v borbah v večjih višinah. Boriti z velikimi težavami. Kljub takemu položaju, so Grki tudi včeraj zavzeli zopet nekaj italijanskih utrjenih postojank in je bilo ob tej priliki ujetih zopet več italijanskih vojakov in oficirjev.

Atene, 19. jan. AA. Posebni dopisnik agencije Reuter je zvedel, da so grške čete na bojišču pri Moskopliju zavzele višine na planini Ostravici, toda italijanske čete so ustavile nadaljnje prodiranje grških čet. V dolini Devolija traja topniški dvo boj dalje in ni na nobeni strani opaziti večjega premikanja čet. V dolini Skumbe so se grške čete nekoliko premaknile prazneje pa so se morale umakniti zaradi italijanskega protinapada na svoje prejšnje postojanke. V tem odseku trajajo boji še naprej. Grške patrone edine obvladajo odsek okoli Lina in vzdolž obale Ohridskega jezera.

Uničen italijanski polk

Atene, 19. jan. n. (At. ag.) Italijanski polkovnik Menenghetti, ki je bil pred dve dni dnevnoma ujet na fronti pri Klisuri, kjer se je boril na čelu svojega 77. polka, ki so ga v Italiji imenovali »volkove iz Toskane«, je sredi izjavil zastopnikom grških vojskih oblasti, da je bil v času od 9. do 17. januarja njegov polk popolnoma uničen. Kakor znano, je bilo v prednočnem grškem službenem komunikatu objavljeno, da je bilo ujetih 1000 vojakov in polkovnik Menenghetti. Vseh 1000 italijanskih vojakov je pripadalo temu polku.

Bolgarska opozicija za mir in za strogo nevtralnost

Značilen proglas voditeljev razpuščenih političnih strank v Bolgariji

Sofija, 19. jan. p. Prvaki razpuščenih političnih strank, zemljedeljske, demokratske, radikalne, liberalne in socialistične, so imeli poslednje dni posvetovanja o notranjem in zunanjem političnem položaju, o katerih so izdali letak pod naslovom »Zveza ustavnih sil«. V njem razlagajo svoja nazoranja o položaju Bolgarije in pravijo med drugim:

V poslednjih 17 mesecih je bila nad Evropo svobodnih in neodvisnih držav v Evropi podjarmljena z orožjem, s pakti in moralnim pritiskom. Bolgarski narod zahteva po svoji ogromni večini samo eno zunanjo politiko: mir in resnično nevtralnost brez kakih vojskih zvez in vmešavanja v vojno. Za nobene obljube ne želi bolgarski narod žrtvovati neodvisnost svoje domovine. Vsakdo, kdor udari na našo neodvisnost, je naš dosmrtni sovražnik. Bolgarski narod ne želi, da bi zašel med zobove strašnih strojev vojuijučih se držav, niti da bi sklenil vojaške zveze.

Letak napada nato bolgarske komuniste zaradi njihove propagande za zaključitev pogodbe z Rusijo o medsebojni pomoči. Pravi, da bi to pomenilo pritegnitev Bolgarije v vojno. Nadalje pravi: Prav enako vlogo igrajo pustolovci na desnici. Njihove firme so različne, cilj pa je eden, da bi se Bolgarija potegnila v vojno na stran ene vojuijučih se držav. Evi hočejo napraviti iz Bolgarije drugo Estonsko, drugi pa novo Rumunijo. Ti elementi ne vodijo računa o bodočnosti. Večina izmed njih je naivna, nekompetentna in neizkušena, je pa tudi mnogo pokvarjenih in povsem izgubljenih, ki igrajo vlogo modernih janičarjev v tuji službi proti Bolgariji. Bolgarski narod ima svoje nacionalne zahteve. Nedavno je bilo ugodeno eni izmed njegovih zahtev in vse velike sile so nedvomno odobrile to rešitev. Bolgarski narod je pošten in hvaležen ter

daje vsakomur zaslužen priznanje, toda ne želi niti malo možnosti, da bi pretehtal na tehnične vojne za zmago ene ali druge strani. Bolgarija ni napadla Rumunije v njenih najbolj tragičnih trenutkih. Prav tako ne želi bolgarski narod napasti Turčije niti Grčije niti Jugoslavije. Poprava nepravilnih resitev je neobhodna. Po zaključitvi sporazumnega miru bo Bolgarija dobila priznanje in zadoščenje svojim nacionalnim zahtevam, če se bodo uporabile enake metode, ki so nam vrnilo južno Dobružo.

Na koncu poziva letak, naj se osnuje ustavna vlada ter pristavlja, da bi se mogla zagotoviti svetla bodočnost Bolgarije v miru in lojalni nevtralnosti, kar je največ odvisno od Bolgarov samih in razumne uprave.

Izjave prof. Genova

Sofija, 18. jan. AA. Profesor mednarodnega prava na sofijskem vseučilišču Georgije Genov je sredi predaval bolgarskim novinarjem o sedanjem mednarodnem položaju. Po tem, ko je podal zgodovinski pregled vzrokov posameznih vojn v preteklosti, je omenil vzroke sedanjega spopada ter jih navezal na pariško mirovno pogodbo. Genov je izjavil, da se o sedanjem dvoboju ne more z gotovostjo reči, kdaj ga bo konec. Majhne države morajo biti složne, ker jih more samo notranje edinstvo obvarovati pred sedanjim sporom.

Omejitev železniškega prometa v Bolgariji

Sofija, 19. jan. AA. Kakor poroča glavno ravnateljstvo bolgarskih državnih železnic, bo z 22. t. m. ukinjenih več potniških vlakov v Bolgariji. Poročilo navaja kot razlog, potrebo popravitve lokomotiv, ki so se pokvarile zaradi velikega prometa v zadnjem času, in štedenja s premožom.

Maršal Petain gospodar položaja v Franciji

Kriza vlade in režima odgojena — V soboto se je vlada bavila z vprašanji prehrane in židov

Zeneva, 19. jan. n. (Ass. Press). Francoska vlada je imela sredi sejo, za katero je vladalo tudi v mednarodnih krogih izredno veliko zanimanje, ker se je zadnje dni napovedovala zopet pomembna sprememba vlade in celo sedanjega režima v nezasedeni Franciji. Razširilo se je, kakor znano govoriče, da bo Flandin imenovan za ministrskega predsednika in da bo Laval zopet pritegnjen v vlado ter da bo znova prevzel resor za zunanje zadeve. Napovedovala se je tudi velika uravnavna reforma. Na drugi strani pa je bilo rečeno, da bi v primeru, če bi nemška vlada vztrajala na svojih zahtevah, da se ti ves režim v nezasedeni Franciji brezopojno podredi, ker bi bilo v smislu premirja le na ta način omogočeno sodelovanje med velesilami osi in premagano Francijo, maršal Petain podal ostavko in s tem izrazil novo krizo. V takem primeru načelnih v Franciji ne bi mogel več prevzeti odgovornosti za nadaljnji razvoj političnih in vojnih dogodkov.

Snočnja seja vlade je trajala dobri dve uri. Službeni komunikat, ki je bil o njej izdan, pravi, da je vlada razpravljala o prehrani prebivalstva ter o nadaljnji izpopolnitvi zakona o rasni pripadnosti.

V tukašnjih političnih krogih to mračno ta komunikat kot demanti vseh omenjenih govoric poslednjih dni, ni pa še s tem rečeno, da je tudi v zvezi s Francijo nastala mednarodna napetost že povsem dopustila. Na vsak način je treba računati s tem, da bo maršal Petain tudi v bodoče trdno vztrajal pri svoji dosednji politiki neomajnega varovanja francoskih interesov v okviru sprejetih obveznosti. Predvsem je malo verjetno, da bo kakorkoli pomislil v poslednje nemške zahteve, da bi zopet sprejel Laval v svoj kabinet. Napovedana solotna vladna kriza je nedvomno za nekaj časa vsaj odgojena.

V Berlinu zahtevajo od Francije dejanja

New York, 19. jan. p. Listi poročajo iz Berlina, da nemški merodajni krogi ne prikrivajo nezadovoljstva zaradi zadržanja nekaterih sodelavcev maršala Petaina. V Berlinu ne smatrajo za zadostne izjave francoske vlade, da prehaja Francija k novemu redu, temveč zahtevajo dejanja. V nemških uradnih krogih izjavljajo, da na ta dejanja ne morejo dalje čakati. V zvezi s tem se je zvedelo, da je danes odpotoval iz Pariza v Vichy De Brugnon. Zastopnik francoske vlade pri nemških oblasteh v okupirani Franciji, ki bo maršalu Petainu poročal o nemških predlogih, katere je pripravil diplomatski zastopnik Nemčije v okupirani Franciji Abetz. Po poročilu iz Berlina zahteva Nemčija od Petaina, naj izjavi, ali je za sodelovanje z Nemčijo, ter izjavi nate posledice, če bi zavzel drugo stališče. Trdijo, da skuša vpivati na maršala Petaina tudi poveljnik vojne mornarice admiral Dartan, o katerem trdijo, da je zagovornik sodelovanja z Nemčijo na političnem in vojaškem področju.

Vesti o odhodu admirala Darlana v Pariz zaradi razgovorov z zastopniki nemške oborožene sile so izzvale v Berlinu veliko zanimanje.

Repatriacija francoskih vojakov iz Švice

Bern, 19. jan. AA. (Stefani). Repatriacija Francozov iz Švice se je začela. Najprej so bili repatriirani Alžajci.

Bern, 19. jan. AA. (Havas). Po odhodu interniranih Francozov v Švico bo ostalo tam še okoli 18.000 poljskih vojakov in četa angleških vojakov.

Grška podmornica potopila italijansko tovorno ladjo

Atene, 19. jan. (At. ag.) Mornariško ministrstvo je sredi objavilo, da je grška podmornica »Protheus« 29. decembra v Otrantski ožini potopila italijansko tovorno ladjo, ki je bila na poti v Albanijo. Komunikat pravi, da je bila ladja v večjem kenvoju, ki ga je sestavljalo več italijanskih rusilev in drugih vojnih ladij. Ladja je bila natovljena z vojnimi potrebščinami.

Italijanski komunikat

Rim, 19. jan. n. (Stefani) V svojem današnjem 226. službenem vojnem poročilu pravi vrhovno poveljstvo italijanske vojske o položaju v Albaniji:

Na grški front visok sneg ni dopustil nikake akcije ne našim, ne sovražnim oboroženim silam.

Nova ojačenja italijanske vojske

New York, 19. jan. o. Poročevalci ameriških novinskih agencij poročajo z albanske meje, da dobiva italijanska vojska v vseh treh odsekih albanskega bojišča znatna ojačenja v vojaštvu in vojnih potrebščinah. Trdijo, da so bila v Albanijo poslana tudi množestevila italijanska letala, zlasti bombniki, sposobni za naglo spuščanje, kar je postalo mogoče, ko je nemško letalstvo prevzelo stražno službo nad Sredozemskim morjem.

Zahvala Nj. Vel. kraljice

Beograd, 19. jan. AA. Nj. Vel. kraljica Marija je ob svojem rojstnem dnevu prejela čestitke, ki izražajo rodoljubne želje. Po najvišjem nalogu se je pisarna Nj. Vel. kralja zahvaljuje vsem, ki so poslali čestitke, kakor tudi vsem, ki so se ob tej priliki vpisali v dvorsko knjigo. (Iz pisarne Nj. Vel. kralja.)

kraljeviča Tomislava Rojstni dan

Beograd, 19. jan. p. Za rojstni dan Nj. Vis. kraljeviča Tomislava je bila danes v dvornem hramu na Dedinju slovesna služba božja.

Člani kraljevega dvora za zimsko pomoč

Beograd, 18. jan. AA. Minister dvora Milan Antić je izročil ge. Veri Perović, soprogi kr. namestnika dr. Iva Perovića za zimsko pomoč vsote 15.088 din. Ta vsota je bila zbrana med člani vojaškega in civilnega doma Nj. Vel. kralja. Ga. Vera Perović se je ministru dvora zahvalila za to plemenito dejanje.

Praznik bogojavljnja v Beogradu

Beograd, 19. jan. p. Danes so v Beogradu kakor tudi drugod po državi nad vse slovesno proslavili veliki pravoslavni praznik bogojavljnja. V saborni cerkvi je imel najprej patriarh Gavriilo svečano službo božjo ob množestevilni asistenci. Po službi božji se je formalni spoved, ki je iz cerkve krenil k savskemu pristanišču ob velikem zemunskem mostu. Na obeh straneh ulic, po katerih je šel spoved so bili razpostavljeni vojaški bogaške posadke, od delki pohote, topništva, konjenice kraljeve garde, gojenci vojne akademije ter zastopstva posameznih beograjskih polkov. V spovedu so bili poleg mnogih drugih predsednik občine Jevrem Tomić s mestnimi svetniki, zastopniki vseh ministrstev in državnih uradov, kakor tudi množestevilno drugo občinstvo. Po službi božji na mostu, kjer je bil postavljen oltar, so vrgli v Savo po tradicionalnem običaju križ iz ledu. Takoj je skočilo za njim v Savo več mladencev, ki so ga privlekli na kopno in ki jih je patriarh Gavriilo nato bogato obdaril.

Pogajanja za dobavo bombaža iz Turčije

Beograd, 19. jan. p. Jutri bo odpotovala iz Beograda v Carigrad delegacija naše tekstilne industrije, ki se bo pogajala v Carigradu s pristojnimi ustanovami o načinu nadaljnje dobave 8000 ton bombaža, o kateri je bil že dosežen načelni sporazum. Ta bombaž bi se dobavil od 1. aprila dalje. Po razgovorih s pristojnimi turškimi činitelji bodo nekateri člani delegacije odpotovali v Iran in Irak, drugi pa v Egipt. V Iraku se bodo pogajali o dobavi volne, v Iranu pa o dobavi bombaža. V Egiptu se bodo pogajali na podlagi širšega načrta za dobavo tekstilnih surovin.

Odlifikovanje

Beograd, 19. jan. p. Na predlog vojnega ministra je bil odlikovani z redom Jugoslovenske krone V. stopnje župan Anton Vernik v Hotah.

Novi madžarski poslanik v Washingtonu

Budimpešta, 19. jan. AA. (DNB). Za novega madžarskega poslanika v Washingtonu je imenovan dosednji madžarski generalni konzul v Washingtonu Gika.

Letalska zveza med Moskvo in Anadirom

Moskva, 19. jan. AA. (DNB). Kakor poroča »Pravda«, bodo s prvim februarjem otvorili redno letalsko zvezo med Moskvo in Anadirom na skrajni točki severovzhodne Sibirije. Ta proga je dolga nad 8000 kilometrov.

Zemunska vremenska napoved: Po večini bo prevladovalo oblačno in toplejše vreme. V Primorju bo deževalo, v notranjosti države pa ponekod snežilo. V Primorju močan široko, v notranosti države pa južen veter različne jakosti.

Minister za prehrano imenovan

Vodstvo novega ministrstva za oskrbo in prehrano je prevzel dr. Milan Protić, svoječasni glavni direktor Narodne banke

Beograd, 19. jan. AA. Na predlog predsednika ministrskega sveta in na predlog zastopnika notranjega ministra je postavljen za ministra za prehrano in preskrbo dr. Milan Protić, glavni ravnatelj Narodne banke v Beogradu. Dr. Protić je bil ob 11. dopoldne v predsedništvu ministrskega sveta pred predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem in zastopnikom notranjega ministra za prispežen.

Novi minister za oskrbo in prehrano dr. Milan Protić je bil rojen 2. maja l. 1898 v Beogradu kot sin starega, zaslužnega srbskega politika, bivšega predsednika vlade in dolgoletnega ministra Stojana Protića. Dr. Milan Protić je študiral v Beogradu, med svetovno vojno pa je prešel z našo

vojsko preko Albanije ter je bil s skupino dijakov poslan v Francijo. Maturo je napravil l. 1917 v srbski gimnaziji v Nici. Nato je študiral pravo v Parizu, kjer je tudi diplomiral in postal doktor. Po povratku v domovino je stopil v službo Narodne banke, kjer je zavzemal razna uradnika mesta ter postal končno tudi glavni direktor. V tej službi si je pridobil mnogo zaslug, da je izšla Narodna banka iz dobe največjih kriz brez škode. Znan je tudi njegove razprave, ki jih je objavil v raznih dnevnih in naših finančnih in gospodarskih vprašanjih. Dalje časa je sodeloval tudi kot član mnogih naših delegacij za trgovinska pogajanja z inozemstvom.

Novo ministrstvo za oskrbo in prehrano bo imelo začasno svoje prostore v Narodni skupščini.

Praktični tehniki so zborovali

Ljubljana, 19. januarja

Na tehniški srednji šoli je bilo danes dopoldne VI. redno letno zborovanje organizacije praktičnih tehnikov, absolutentov delovodske šole. Zborovanje, ki je bilo prav lepo obiskano, je vodil predsednik Ivan Mihelič, ki je po uvodnih govorih vseh navzočih na splošno očrtal delovanje upravnega odbora v pretekli poslovni dobi.

O tem delu je za ním podrobneje poročal tajnik Josip Kregar, ki je v uvodu poudaril, da je bilo delovanje društva sicer precej ovirano zaradi vpoklicev odbornikov k vojakom, da je odbor kljub neugodnim časom vendarle sproti reševal vse nujne težave in tako nudil svojemu članstvu vsa potrebna opora. Poleg rednega dela upravnega odbora je bilo delo organizacije porazdeljeno še na ekurzijski, gradbeni in knjižnični odsek.

Tudi v pretekli poslovni dobi je odbor posredoval pri raznih državnih samoupravnih in zasebnih podjetjih za namestitve in izboljšanje položaja svojih članov. Viden uspeh takih pokretov odbora se kaže zlasti v tem, da so se podjetja začela vse bolj obračati na organizacijo za posredovanja. Zato ima odbor namen v bodoče posvetiti posredovanjem čim več pozornosti. Prav tako je odbor posredoval glede pokojniških zavarovanj, po svojih zastopnikih pa je sodeloval v Komiteju tehničnega dela, pri Zvezi društev zaslužnih hameščencev in v njihovi Kredni zadruzi. Poleg tega je organizacija vzdrževala stike še z raznimi oblastmi in ustanovami, z zbornico za TOI, z Delavsko zbornico, z mestnim poglavarstvom in drugimi.

Odseki so bili prav marljivi. Zaradi mednarodnega položaja pač izletniški odsek ni mogel, kakor je bilo v načrtu, prirediti izleta v Bolgarijo, zato pa je izžubo nadomestil s poučnimi ogledi tovarn v

oži domovini. Odsek, ki mu je bila poverjena skrb za knjižnico, je v preteklem letu izpopolnil knjižnico z nekaterimi novimi strokovnimi knjigami in rečami. Posebno uspešno, pa je končno bilo delo gradbenega odbora, ki ga je vodil g. Nemec. Zbral je lepo vsoto denarja za gradbene namene, da bi se na koristna zamisel vsega članstva o zgraditvi lastnega doma mogla čimprej uresničiti, je gradbeni odsek ustanovil poseben konzorcij, ki bo ves zbrani denar uporabil v gradbeni namen. Odbor je pripravljen ta konorcij tako kmotno kot moralno vsestransko podpreti.

Na kraju poročila je tajnik sprito vsestransko marljivo delo upravnega odbora naglasil dokaj nerazveselivo stanovsko nezadovoljstvo absolutentov delovodskih šol. Število članstva v organizaciji je v preteklem letu sicer naraslo, toda sorič števila vseh absolutentov je število članstva vsekakor premajhno. Temu dejstvu pripisujejo tudi krivdo za posledico, da položaj praktičnih tehnikov na delovnem področju nikakor ni tak, kakor bi si ga gotovo vsi želeli.

Sledila so še poročila knjižničarja Rajka Werniga in bilježnika Ja eza M r l i a. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Pri volitvah je bil soglasno ponovno izvoljen stari odbor, v katerega so bili nanovo sprejeti še nekateri člani. V odboru za prihodnje leto bodo Ivan Mihelič, Fr. Nemec, Josip Kregar, Anton Skofic, Janez Markelj, Karel Murr, Rjko W r i e, Ernest Kozovšek, Anton Majcen, Rudolf P t u p e r, Rudolf Vehar, Solar, Dobovšek in Senica. Slednjič je bil še soglasno sprejet samostojni predlog nekakega člana iz Celja, naj se za vse absolutente delovodskih šol uredi pokojniško zavarovanje. Po zborovanju so imeli zborovalci skupno kosilo v Slamičevi restavraciji.

Iz zasede s sekiro po glavi

Ko se je v petek zvečer okrog pol 19. ure vračala iz delavnice svojega moža 51 letna Marija Cvelbarjeva iz Lapušnika, jo je pred hlevom napadel iz zasede nepoznan mož, ki jo večkrat udaril s sekiro po glavi. Napadalec je nato izginil, da ni bilo sledu za njim. Ves napad je vsekakor bil samo maščevanje nad Cvelbarjevo Marijo in so morale biti napadalcu domače razmere dobro znane. Napadalec je v napadu rabil sekirico, ki je bila izginila iz Cvelbarjeve delavnice in jo je zločinec vzel s seboj. Cvelbarjeva ima hude poškodbe na glavi, ena od njih je smrtno nevarna, ker je napadalec s sekiro presekala lobansko kost do možganske opni.

Važni posveti v Tokiju

Tokio, 19. jan. n. (Stefani). Snoči je bila važna konferenca članov vojnega kabineta vlade in vodilnih zastopnikov vojske, mornarice in letalstva. Trajala je dobri dve uri. Poleg drugih so se je udeležili tudi zunanji minister Macuoka, vojni minister general Tojo, mornariški minister ter šef japonskega generalnega štaba. Na konferenco sta bila povabljena tudi nova japonska poslanika v Washingtonu in Berlindu. Na sestanku so razpravljali o razvoju splošnih mednarodnih političnih razmer na svetu. Kakor zatrjujejo poučeni krogi, je prišlo do te konference v zvezi z načrti japonskih vojskih krogov, da z vsoto odločnosti nadaljujejo že pričeto ekspanzivnost proti jugu. Na otočjih na Južnem kitajskem morju se še nadalje zbirajo japonske oborožene sile.

Tajna seja japonskega parlamenta

Tokio, 19. jan. AA. (Reuter). Po poročilu agencije Domei bo japonski kabinet na tajni seji, ki bo v torek, podal japonskemu parlamentu zaupna obvestila o stanju pomorske pripravljenosti države v zvezi z mednarodnim položajem, ki postaja vedno bolj resen.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ne pozabite napisati tudi člansko število.

Upokojenje, vdove in aktivne železničarje,

ki so člani Nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic opozarjamo, da smo razposlali vsem službenim edincam »Prijava« za primer oddaje življenja na nakaznice.

Pozivamo vse naše člane, da dvignejo nemudoma te prijave pri pristojnih službenih edincih (postajah, sekcijah, nadzornikih proge, kurilnicah), jih točno izpolnijo v tekstu in rubrikah 1—5 in jih takoj vrnejo službeni edinci, ki bo te prijave do 25. t. m. dostavila zadrugi.

Ne pozabite napisati tudi člansko število.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani.



Javna tribuna

Draginja na kmetih

Nedavno sem čital v »Jutru« članek o pridelku živil pri nas in o vprašanju, zakaj moramo trpeti tolikšno draginjo in pomankanje. Dovolite mi, da tudi jaz povem nekaj iz svoje izkušnje. — Zmede in stiske, ki nas je zajela, so v prvi vrsti krivi razni spekulanti.

Cloveku, ki ima za dosti velike dohodke, je pač vseeno, po čim je krompir, za nas reveže pa se nihče ne briga.

Poglavje zase je draginja na kmetih. Cene poljskih pridelkov so visoko narasle, kmet pa hoče izkoristiti konjunkturo in se odškodovati za leta sedmih suhih krav, ki jih ima za seboj. Ker danes tudi delavci na deželi upravičeno zahtevajo malo višje mezd, gospodarji rajši ne najemajo vna-njih, če se ti nečede vdnjati za sramotno nizko ceno. Na lastne oči opazujem, da kmetje svojih polj rajši ne obdelajo stodo-stotno, kakor da bi šteli, kar delavec za-služil. To je vsekakor velika krivica, če po-mislimo, da dobi kmet, prešča, starega šest tednov, ki je včasih veljal 8 do 10 kovačev, proda za 200 din in še več, kilogram krom-pirja, ki je bil včasih po 75 par, je zdaj po 2 din, za meter drv, ki je stal včasih 6 do 7 kovačev, zahteva v naši vasi, ki je okrog in okrog obdana od samih gozdov, 125 din.

Na koga drugače se prevlači vse breme draginje kakor na siromašnega delavca,

ki je zlasti na deželi, kjer si socialna za-konodaja šele krči pot, v najtežjem polo-žaju? Na kmetih je še danes v veljavi sta-ra navada, da mora človek delati od zore do mraka, prav tako pa je ostala v velja-vi stara plača, kakršno smo imeli pred leti. Kmečki delodajalec še dandanes za-hteva, da mu dela za 10 ali 12 din na dan. Za takšno mezdno seveda ne more do-biti dobrega, poštenega delavca, a če hoče vse sam z družino postoriti, mu zemlja ne rodi toliko, kolikor bi mu, če bi bila v re-du obdelana. Kako pa naj kmečki de-lavec živi, če si čez leto ne more niti to-liko pritrpati od ust, da bi s prihrankom žive en sam zimski mesec? Mnogo je si-romakov po vaseh, ki nimajo niti koru-znega kruha, da ne govorimo o otrocih, ki nam propadajo v gladi in mrazu. Kaj nam

če ni niti dinarja pri hiši, da bi si človek kupil pri-šče moke! Preživeli smo svetovno vojno, pa ni bilo tako hudo. In cene še rastejo kakor koprive spomladi.

Da so uvedli enotno moko, so nam na-pravili slabo uslugo. Ta moka je za nas predraga, slabše, cenejša pa niti za denar ne dobiš. Premožnejši sloji so se dodobra založili z moko in vsem, zdaj pa se sku-šajo izmuzniti popisu zaloga. Nekaj se go-vo-ri, da bodo tisti, ki sami pridelajo do-vo-ji živeža, deležni aprovizacije na ob-čini, kakor tisti ki ne premorejo niti za en močnik moke niti enega krhlija krom-pirja. Prosimo, naj država zaščiti nas, ki ničesar nimamo.

Kmečki delavec

Še o draginji

Špoštovani gospod urednik!

Zelo hvaležno bi Vam bil, če bi hoteli objaviti naslednjih par vrstic v vašem lis-tu.

Vsak dan slišimo pritožbe nad narašča-jočo draginjo. Če moramo plačevati dražje različne predmete iz tujine, ali pa take, za katere nam manjka surovini doma oziroma pri katerih so stroški proizvodnje veliki, je bolj ali manj razumljivo. Nikakor pa ne morem razumeti podražitve mineralne vode »Slatina-Radenci«. Za veliko stekle-nico te vode smo plačevali svoj čas 3.50 din. Pozneje se je dvignila cena na 5.50 din, a danes zahtevajo nekateri gostinski obrati za veliko steklenico 11 din, vendar moraš steklenico vrniti, ker drugače stane celo 15 din. V tem sorazmerju se niti naj-bolj iskani predmeti, katerih sploh nimamo doma, niso podražili. Pri tem pa nudi na-rava, danes ko nekada, vodo iz svojega vi-na. Primerno bi bilo, da bi oblast kontroli-rala v koliko je skoraj 300% dvig cene za mineralno vodo opravičljiv.

Medicinec.

5 otrok išče krušne matere

Brezposelni zidar nam piše:

V letih najhujše krize sem toliko zasu-žil, da sem svojo družino za silo preživel čez zimo, letošnje draginje pa ne prene-sem, ker sem poleti premalo delal. Sredi najlepše sezone sem bil na orožnih vajah. Zena je ta čas res dobila podporo, a od tistega ni mogla prihraniti kaj za čez zi-mo, niti ni mogla nakupiti obleke, saj je bilo komaj za sproti. Zdad pa še tega ni, odkar sem doma. Nikoli nisem prosil po-pore ne na občini ne na Borzi dela. Letos sem privrkat potrkal, pa ničesar ne dobim ne tukaj ne tam. Za Borzo dela imam pre-malo delovnih dni, na občini pa je ista re-ža — sredstev za kakšna javna dela ni-ma, a kar se podpora tiče, ne dobiš več ko 20 din, pa si dober za vso zimo. Če še kaj sitnariš, te župan odpravi kratkih besedi, češ, zaradi tebe ne bom nalašč seje skli-ceval, prva redna seja pa bo šele tjale na spomlad. Do takrat pa lahko vseh pet mo-jih črvičev, moja žena in jaz poginemo od lakote in mraza. Zato sem se odločil za ta zadnji obupni korak:

Obracam se na čuteča srca s prošnjo, naj vzamejo moje otroke za svoje ali vsaj čez zimo na hrano, ali pa mi naj kakorkoli pomagajo, da ne bodo doma pomrli od la-kote. Pet otrok imam, fantek je 2 leti star, štiri punčke pa imajo po 3, 5, 7 in 9 let. Vsi so zdravi, debeli, dobro razviti, samo oblečeni in obuti so slabo. Vsa komur, ki bi mi hotel v največji stiski pomagati, bom hvaležen do konca dni. V Ljubljano in oko-lico bi lahko tudi sam prišel do dobrotni-

ka. Sicer pa je moj naslov v upravi pone-željskega »Jutra«.

J. A.

Krik bolnega očeta

Špoštovani gospod urednik!

Oprostite, da vas nadlegujem, toda po-manjkanje in beda me silita k temu. Dru-žinski oče sem, bolan na pljučih, moja žena je brez vsake zaposlitve, zraven pa imava še sedem mesecev starega otroka. Prosim vas, bodite tako dobri in priobčite

majhen članek v vašem listu, da prošim dobre ljudi pomoči, bodisi v obliki, živih ali v denarju, ker sem resnično nujno po-treben. Moja samo obleka imam, ki pa še vsa razpada, iz levega čevlja mi gleda palec. Prav tako siromašno je oblečena žena, plašča sploh nima. Otroku ne mo-rem dati zadosti jesti. Zato prošim dobre ljudi, da bi dali meni ali moji ženi kakršno koli zaposlitev ali podporo.

Z odličnim spoštovanjem

M. S., Ljubljana.

Prvi zračni vlak v Jugoslaviji

Sportna novost, ki so jo Rusi prvi praktično uporabili, se z uspehom uvaja tudi pri nas

Na nebu so se valjali temni in težki snežni oblaki. Ki niso dajali kaj dosti upa-nja, da bo vreme za jadranje dobro. Lahki zimski veter je pihal proti strmim pobo-čjem Vršacke Kule. Na letališču je bilo kljub strupenemu mrazu vse živo in ne-strpno pričakovanje je vladalo med pri-stojnimi, kdaj bo padel znak za start pr-vega »zračnega vlaka« pri nas. Sezona pra-vega jadranja in postavljanja novih ja-dralnih rezultatov je bila že zdavnaj mi-nila, zato so se mladi jadranci dogovorili, da ta čas, ki ne obeta novih rekordov iz-koristijo za vežbanje v drznih akrobacijah in posebnosti brezmotornega letenja.

Kmalu so bile priprave gotove, zarop-tal je motor starega »Fizirca« in prerezal tišino, ki je obdajala letališče. Tri jadrna-letala so v trikotniku že postavljena in čakajo le še znamenja in pilotov, da se dvignejo visoko pod nebo. Na straneh sto-jič letal »Komare«, v sredini pa prehodno letalo »Čavka«. Tudi piloti so že tu in nekam rejeni so videti danes — pošteno so se oblekli, da jim strupeni mraz ne bi mogel do živca. Že se kobacajo v ozke kabine svojih letal, ki so obarvana rdeče, modro in belo in postavljena v tak vrsti kakor naša državna trobojka. V »Komar-ju« pilotira Pavle Črnjanski, stara jadralska korenina, v desnem jadrlni učitelj Ivan Grenčarski, a v srednji, »Čavki«, Mi-loš Milosavljević. Sami asi našega jadrals-tva.

Znak za start! »Fizir« se je hlabro za-letel čez letališče in se plove potopilo v zračni vlak visoko nad nami. Sprejdi leti »Fizir« s skoraj polžovo hitrostjo, za njim pa se na žici vlečejo kar tri brezmotorne ptice. Višina polagoma raste. Že letijo nad me- stom, tisoč glav je uprtil v nebo in sko-raj ne morejo verjeti lastnim očem. Na temnem nebu se jasno vidi barve modra-bela-rdeča. Impozantna skupina je nekaj-krat preletela Vršac in največje zadovolj-stvo radovedne in obenem navdušene pu-blike.



Človek in njegov napredek

Kako si je grški malomeščan pred 1800 leti zamišljal naš čas

Lukian, grški pisec iz 2. stol. po Kr., duhovit satirik in sijajen stilist, po kom-pedijah pravi Voltaire svojega časa, nam neke opisuje grškega »purgarja« Timo-laja, ki si želi, da bi mu bogovi podarili čarobni prstan uresničenja, da bi mogel z njegovo pomočjo »letati po zraku«. Ne bo nespodobno za duha, če se danes po 1800 letih zamišlimo v te Timolaju še neurea-nične želje in njegove »aviacijske« na-črte. Takole pripoveduje Timolaj, kaj bo počel, ko bo imel čarobni prstan.

...Kadar bo v Indijski ali daljni se-verni deželi kaj redkega videti, kakšna dragocenost, če se da, tamkaj kaj slastne-ga pojedati ali popiti, si tega ne bom daja! ser kaj prinašati, sam bom tja poletel in tam uživati, dokler mi ne bo vsega dovolj. ...Videl bom izvir Nila in spoznal neob-ljudeni del sveta in prepričal se bom, ali na južni polovici zemlje zares bledijo antipodi. ...poučil se bom, kakšne so zvezde, kakšen mesec in celo kakšno je sonce. In, kar bo še najbolj prijetno: še ti-sti dan bom mogel sporočiti v Babilonu, kdo je v olimpijskih tekmah zmagal. Če tako nanesem, bom po zajtrku v Siriji v Italiji kosil. Če mi je kdo sovražnik, se bom utegnil nad njim maščevati, tako da mu bom neopazno kamen na glavo spustil in

mu čepinjo razbil... objestnega človeka, tirana bom za kakšnih 12.000 čevljev (ta rekord smo že davno prekosili, op. por.) vzdignil in ga treščil ob skalo... Čudovito bo visoko zgoraj, kamor te nihče zadeti ne more, gledati, kako se ljudje spodaj vojskujejo...

Blagi Timolaj, ki je hotel samo kamne na glave spuščati in falote treskati ob skale!



NE ZARADI PRAZNOVERJA

»Gospod plačlini, moj račun znaša torej natanko 13 dinarjev? To je pa zelo ne-radno.«
»Ali ste mar tako praznoverni?«
»Ne, ampak samo 12 dinarjev imam.«

Izgovoril je in njegov glas je bil tako žalosten:

— Oče, v štabu me bodo ubili. V smrt me ženeš. Ali ti vest še zmeraj spi?

— Ne, Vanja, sem mu rekel, moja vest ne spi.

— Ali se ti prav nič ne smilim?

— Sin, tako težko mi je, da mi bo srce počilo od tega.

— Če ti je tako hudo, me pusti, da po-begnem. Pomisli, tako malo sem še živel!

Padel je na kolena. Trkral se mi je priklonil do tal: Jaz pa sem mu rekel:

— Pojdi, otrok, po hribu navzdol. Po-tem boš ti zbežal, jaz bom pa na slepo streljal za teboj.

Dokler je bil še majhen, nisem slišal prirsne besede od njega. Zdad me je pa objel in mi poljubljati roke.

Še dve vrsti sva prehodila. Molčal je on, molčal sem jaz. Prišla sva v dolino. Ivan je obstal.

— Ej, oče, ostanj z bogom! Če bova oba živa, bom vse življenje skrbel zate. Grde besede ne boš slišal od mene.

Objel me je, meni pa je pokalo srce.

— Tecl, sin! — sem rekel.

Tekel je po hribu navzdol, neprestano se je obračal in mi mahal z roko. Pustil sem ga, da je pretekel dvajset sežnjev. Potem sem snel puško z rame, pokleknil, da mi ne bi rok drgetala in — sprožil... Zadel sem ga zadaj!

Mikišar je dolgo iskal tobak po žepih, zamišljeno je kresal ogenj in počasi pri-žgal pipo. Mlaskaje je vlekel dim vase. V peči je držal tlečo gobo. Mišice na obrazu so mu drhtele. Izpod nabreklih vek so mu gledale poševne oči, surove, brez kesanja.

Vljudnost ali kavalirstvo

V mladih letih so nas učili, da moramo biti proti moškim vljudni, proti ženskam pa več ko vljudni, namreč viteški ali ka-valirski. Kakšen razloček je v tem? Vljud-nost samo zahteva, da malo ugledimo na-še robove, da se nihče ne rani, kadar za-denemo ob njega. Kakih drugih žrtve vljudnost ne zahteva. Zakaj vljudnost je go-vo vprašanje oblike in ne zahteva, da bi si kdo naprtil zaradi drugih kako posebno breme. Zadoštuje, da ne stopimo sosedu na noge, kadar sedemo poleg njega. Da bi mu pa prupušali sedež, da položi nanj svojo suknjo, bi bilo preveč. Viteštvo zahteva znatno več. Vitez je bil pripravljen, da je žrtvoval vse, tudi imetje in življenje za žensko bitje, kadar je bilo to potrebno. Vi-teštvo ima torej za pogoj, da je človek pripravljen na žrtve in ne samo na olajša-vo oblik, v katerih izražamo svoje pravice. Viteštvo ali kavalirstvo se vsem pravicam od-pove.

Danes ni nevarnosti, da bi se sodobni moški svet žrtvovali tako ekstremnem poj-movanju. Nekatere črnogledne dame gre-do celo tako daleč, da trdijo, da je viteštvo popolnoma izumrlo, in človek bi jim včasih skoraj pritrdil. So pa tudi ženske, ki so mnenja, da viteštvo ne napravi iz ženske gosposodalke, temveč sužnja. Zato kilčejo: »Proč s kavalirstvom!« Zdi pa se, da ravo-nske, ki hočejo kavalirstvo odpravi-ti s tako lahkim srcem, ne slutijo, v ka-ko velik meri zazdaj še same izkoriščaj-o to lastnost.

Pomislimo samo, kakega odgovora bi bili deležni moški, če bi z enakimi izkuš-njami in logiko kakor one javno ali za-sebno zahtevali novo moralo, nov človeški tip, reformo zakona in ljubezni! Nevedne, preglasne može lahko zavrnemo v njihove meje, ne da bi jih s tem užalili. Če bi isto napravili z žensko, bi bilo že skrajno su-rovo. Moža, ki je prepredanten ali preti-ran, zdravimo z večjo ali manjšo ironijo, napravimo ga malo smešnega. Kaj, ko bi pri ženskah šli tako daleč? Le pogledmo borilke za žensko osamosvojitve. Dokler nam samo očitajo že splošno znano neum-nost, še gre. Toda mečejo nam vse mogo-če podlosti na glavo, razglašajo nas za brezsrčne, neodgovorne egoiste, ki ugonab-ljajo nedolžna dekleta, pregovarjajo ženske v zakon, kjer jih imajo potem za dek-le, medtem ko sami izven hiše z najoholejšo hladnokrvnostjo grede za zabavami. Vse te ženske pozabljajo, kako zelo izkoriščaj-o kavalirstvo, kajti le njih spol jih štiti, da nihče ne zahteva od njih zadoščenja.

Ker se ženske notranje le preveč razli-kujejo od moških, zahteva viteštvo, da ne polagamo ženskih besed tako zelo na teht-nico ko besede moških. Kadar pa gre omeje-nost ženske le predaleč, se zadovolji moš-ki s tem, da zmigne z rameni in reče: neumna gos! Pa tudi tega ji iz kavalirstva ne reče v obraz.

Kdor nasproti ženski ni kavalir, izda sla-bo vzgojo; toda če kdo nasproti osamosvo-jeni ženi, ki ni več žena in tudi noče biti, včasih ni več kavalirski, temveč le vlju-den, ga smatra žensko čustvo za nevljud-nega ali celo surovega. Za to oceno niti ni treba, da bi ji kak moški stopil na nogo ali se preveč približal reformirani postavi.

Umetniška razstava v tovarni

V palači kulture velike avtomobilske to-varne »Staline« v Moskvi je nedavno 65 umetnikov, delavcev in nameščencev ta-mošnje in sosednjih tovarn, razstavilo svoje umetniške stvaritve. Umetnike je vzgojil ali pa se vzgaja lasten tovarniški umetniški studio, ki jih uči slikarstva, grafike in kiparstva. Mnogo teh mladih umetnikov je pokazalo velik talent in že lepe uspehe.

Filatelija

Redko darilo v poštinih znamkah. O pri-likih proslave stoletnice poštne znamke v Stockholmu je bila med drugim otvorjena tudi razstava, kjer so obiskovalci lahko videli največje filatelistično darilo, ki ga je do danes podaril kdo na svetu. Švedsko-ameriški zbiralec poštinih znamk, Hans Lagerlöf je poklonil stockholmske-mu poštному muzeju zbirko znamk, okrog 100.000. Med njimi se poleg drugega na-hajajo tudi največja zbirka venezuelskih znamk, ki obstoji iz 14.000 komadov.

Ukinitev izvoza znamk v Slovaški. Od 26. junija je v Slovaški popolnoma ukine-no dajenje dovoljenja za izvoz tujih pošt-nih znamk, kakor tudi domačih, ki so vzete iz prometa. Izvažajo se lahko slovaške znamke, ki so v prometu, v vrednosti naj-več 200 ks tedensko. Za večje iznose je po-trebno posebno dovoljenje.

»Torej... skočil je in pretekel še nekaj sežnjev. Z rokami se je prijel za treh in se obrnil: — Oče, zakaj?... Optekel se je, padel in začel z nogami kopati po tleh. Pritekel sem in se sklonil čezenj. Za-vijal je oči. Na ustih se mu je penila kri. Mislim sem: zdaj je vse končano, zdaj umi-ra. Toda še enkrat se je vzravnal in se dotaknil moje roke: — Oče, otroka in že-no imam. Glava mu je omahnila. S prsti si je hotel zamašiti rano. Toda kako... kri je curčila med prsti... Hropel je. Zvali-l se je po tleh, ostro me je pogledal, je-zik mu je bil pretežak. Hotel je še nekaj reči in samo tole je še dejal: — Oče... oooo... Solze so me obile. Rekel sem mu: — Vanjusa, vzemi moje grehe nase. Res je, ženo imaš in otroka. Jaz jih imam pa sedem v hiši. Če bi te bil izpustil, bi me bili kozaki ubili in otroci bi morali pro-sjačiti.

Še nekaj časa je tako ležal, potem pa je izpustil dušo. Mojo roko je držal v svoji. Vzel sem njegovo suknjo in škornje, po-kril sem mu obraz s cunjjo in se vrnil.

Zdad presodi, dobri človek, toliko sem pretrpel zaradi svojih otrok, osivel sem... Delam zanje, za njihovo skorjo kruha. Ni-mam miru ne podnevi, ne ponoči. In oni mi pravijo, kakor moja Nataša: — Oče, gnusi se mi, če sedim s tabo za isto mizo... Ali je mogoče-kaj takega prenašati?«

Brodnik Mikišar je sklonil glavo. Potem se je zazrl vame s težkim, otrplim pogle-dom. Za njegovim hrbtom se je budilo ju-tro, motno in megleno. Z desne obale, iz črnih kupov praproti je odmeval med ga-njem rac hripav glas:

»Mikišar, prekletnik! Sem z brodom!...«
Brevedel B. R.)

Sonet

V Evropo pride, romar 'z tujga sveta.
Prepričan je, da našel bo cvetoča mesta,
da sreča se smehlja nam kot nevesta,
na prsi ljubga ženina prižeta.

Naenkrat luč reflektorjev prek neba šine,
topov grmenje sliši se neznansko,
pretresa zrak brnjenje aeroplansko,
na morju ladje sedajo na mine.

Podmornice, rušilci, avioni,
granate, strojnice in bajoneti,
čelade, maske, tanki in kanoni,
draginja, lakota po celem sveti —

namesto kruha v modi so patrni,
kot da na dno pekla smo vsi preleteli.
I. M.

DUMAS

Nekoč je bil Dumas v družbi svojih pri-jateljev, ki so ga prosili, da bi jim bral kakšno svoje odsko delo. Dumas se je bral-nil, naposled pa je le pristal, da bo bral, toda ne svoje delo, ampak delo nekega dru-grega pisatelja.

»Zakaj pa to?« so ga vprašali prijatelji.
»Ker doživim v takem primeru zmerom uspeh. Če je ljudem delo všeč, se veselim kot recitator. Če pa jim delo ni všeč, se veselim kot tovariš.«

SPOMIN

Književnik: »Zdaj pišem svoje spomine.«
Prijatelj: »Ali si že prišel do tistega le-ta, ko sem ti posodil 1000 dinarjev?«

šepečejo in z glavami kažejo name. Tedaj pride Arkaša, četovodja: — Kaj misliš o tem, Mikišar, ali si za to, da pobijemo te komuniste?

— Seveda sem, ti lopovi! — sem od-govoril.

— No, potem ti bom dal bajonet in stoj tu pred vhom!

Pri tem me je pogledal: — Pazi, Mi-kišar, prijatelj, te ti opazujemo — ute-gneš jo grdo izkupiti!

Stojim pred vhom in po glavi mi ro-ji jo misli: — Mati božja, sveta Marija, ali moram res ubiti rodno dete?

V pisarni čedalje večji hrup. Privlekli so ujetnike ven. Med prvimi — Danilo. Ko sem ga zagledal, sem poledekel od groze. Glavo je imel zateklo kakor sod, kožo odrgnjeno. Kri mu je tekla z lic. V lasih je imel zalepljene velike volnene rokavice. Z njimi so mu po pretepanju zamašili ra-ne na glavi. Rokavice so se napile krvi in se zlepile z lasmi. Tako so jih delali na poti v vas. Moji Danilo se je opotekel po hodniku. Opazil me je in mi pomolil ro-ko. Hotel se mi je nasmejati, toda okoli oči se mu je strdila kri in eno oko mu je čisto zaprla.

Vedel sem: če mu še jaz ne prprijem, me bodo vaščani pobili do smrti, in moji mali bodo ostali sirote na svetu.

Ko je Danilo prišel do kraja, kjer sem stal, se je obrnil k meni: — Oče, dragi oče, zbogom! Solze so mu tekale po obrazu in splakovale kri. A jaz, jaz — nisem mo-gel zganiti roke, tako težka mi je bila ka-kor kos lesa. Ker sem frdo držal bajonet, sem s kopitom mahnil po fantu... Glej, tu za ušesom... Zajčkal je: Uuuuh... uuuuh... Prijel se je za glavo in padel.

Kmetje so se krohotali: — Udari, Mi-kišar, udari! Menda ti je hudo za tvojim Da-nilom, udari, drugače ti bomo mi pokazali!

Poveljnik se je pokazal pri vratih, na videz je nekaj kričal na ljudi, toda oči so se mu smejale.

Tedaj so kozaki planili na ujetnike in jih začeli mrcvariti. Stenilo se mi je in začel sem teči, kar naprej. Toda videl sem, kako so mojega Danila valjali po tleh in kako mu je četovodja zasadi bajonet v goltanec. Danilo je hropel...

Pod pritiskom vode so škripale deske colna. Jazjevo deblo pod nama je cvi-tilo.

Mikišar je začel z nogo loviti kljun čol-na, ki se je dvignil iz vode, izsul je raz-žarjeni pepel iz pipe in rekel:

»Najin brod tone. Do jutri opoldne sva na tem drevesu pribita. Smolo imava.«

Dolgo je molčal. Potem je spet začel s pridruženim glasom:

»Zato so mi dali čast višjega orožnika. Dosti vode je preteklo po Domu, toda še zmeraj slišim pomoči, kakor bi nekdo hro-pel, kakor bi se dušil. Kakor takrat, ko sem bežal in slišal Danilovo hropenje.

Tako me muči vest.

Do pomladi smo se borili proti rdečim. Takrat je prišel general Sekretirjev in vr-gli smo jih daleč od Dona, v saratovsko de-željo.

Čeprav sem bil družinski hranilec, nisem dobil nobene olajšave v službi, ker sta bila dva moja otroka med rdečimi.

Zavzel smo mestce Balasov. O svojem starejšem sinu nisem ničesar vedel in si-ljal. Toda iznenada se je razvedelo med ko-zaki — vrag naj ve, kako so to zvedeli —

da je pustil rdeče in skrivaj prišel v 36. koziaško četo.

Vaščani so mi začeli groziti: — Če dobi-mo Vanjko v roke, se bo iztegnil!

Prišli smo v noko vas in glej, prav tam so bili ljudje iz 36. čete. Kmalu so prijeli mojega Vanjko, okovali so ga in ga odvle-kli v pisarno. Tam so ga strašno prematili in mi naročili:

— Odvedi ga v štab!

Od vasi do štaba je bilo kakšnih dva-najst vrst. Polkovnik našega odreda mi je dal sprovodnico in, gledajoč stran, mi je dejal:

— Mikušar, tu imaš dokument. Odvedi fanta v štab. Pri tebi je varnejši. Očetu ne bo ušel.

Izenada so mi padle luske z oči. Ra-zumel sem, kam merijo. Naročajo mi, naj ga odvedem, ker mislijo, da bom prav jaz pustil svojega sina pobegniti. Pozneje, ko bi ga prijeli, bi potem mojega sina in me ne pobili.

Stopil sem v sobo, kjer je bil Ivan zaprt, in rekel stražnikom:

— Izročite mi ujetnika. Ukazano mi je, naj ga odvedem v štab.

— Kaj nas to briga; tu ga imaš, so od-govorili, ni nam dosti do njega.

Ivan si je vrgel plašč čez pleča. Nekaj časa je sukal kapo v rokah, potem pa jo je treščil nazaj na klop.

Prišla sva iz vasi. Pot naju je peljala čez griček. Molčal sem jaz, molčal je on. Pogosto sem se obrnil, da bi videl, ali na-ju kdo ne opazuje. Tako sva prehodila pol-poti. Ko sva šla mimo majhne kapele, se je Ivan obrnil. Za nama ni bilo nikogar.

Po ženskem svetu

Proračun za leto 1941

Zena hiši tri ogle podpira, pravi narodni izrek. Danes bi lahko rekli, da mora pomagati tudi pri četrtim. In kljub temu — marsikatera ima občutek, da se hiša nad njeno glavo maha.

Zene v kuhinjah, v uradih, v trgovinah, žene z malo in veliko maturo, žene brez maturo, z univerzitetno izobrazbo ali z mojsrskimi spricvalom, ki visi v okviru nekje na steni delavnice — vse se danes mučite s seštevanjem, odštevanjem, množenjem, deljenjem. Kdaj že ste zapustile šolske klopi, kdaj že napravile zadnji računski izpit?

Naj ste bile v šolskih letih še tako ambiciozne, nikoli niste s tolikšno verno delale domačih nalog, kakor jih delate danes, sleherno jutro in sleherni večer, brišete in iznova računate, seštevate in iznova odštevate... Na videz niso ti računi prav nič težki; a čemu vam te osnovne računske operacije delajo preglavice, kakor bi se v njih skrivala neznanka, ki je ne morete in ne morete izračunati, izslediti in črtati?

Proračun za jutri!...

Proračun za slehernega izmed tridesetih dni v mesecu. Mesar in spekerist in morda tudi manufakturst vam jih podpisujejo. Dohodki in izdatki se morajo kriti. Družina mora biti trikrat na dan sita. To so aksiomi, ki jih je treba upoštevati pri sestavljanju vsakdanjega proračuna. A logika?

Gospodinske knjižice so postale barometri blagostanja. Iz meseca v mesec ista vrsta predmetov, izprva s komaj opaznimi



V menzi brezdomca

redukcijami, zdaj četrto kilograma manj masti, drugi mesec nekoliko manj namiznega olja, nekoliko manj kave, mesa... Barometer blagostanja je začel naglo padati.

Danes komaj še verjamemo, da je bila moka, ki jo kupujemo po 9 dinarjev, in smo srečni, če je lahko dobimo kaj več, še pred dobrim letom po boro 3 dinarje. Pa primerjajmo malo te cene, ki so se v teku zadnjega leta dvignile za 50, 100, 200 in celo več odstotkov!

	dec. 1939	jan. 1941
sladkor (kocke) . . .	15.50	20.50
moka (pšenična) . . .	3.—	9.—
moka (krušna) . . .	2.50	5.—
riž . . .	7.—	16.—
kava (surova) . . .	72.—	98.—
kava (žgana) . . .	96.—	139.—
špirt (denaturiran) . . .	12.—	19.—
olje (namizno) . . .	13.—	25.50
mast . . .	18.—	32.—
rozine . . .	18.—	30.—
slanina . . .	14—16.—	24—26.—
salama . . .	60.—	90.—
sardine (škaticke) . . .	4.—	8.—
grah (v konzervah) . . .	9.—	17.50
sir . . .	32.—	40.—
testenine . . .	7—8.—	15.—
frank (pol kg) . . .	9.50	11.25
silve (boljše) . . .	11.—	21.—
krompir . . .	1.—	2.25
jajca . . .	1.—	2.25
olje (olivno) . . .	30.—	46.—
ješprenček . . .	7.—	10.—
petrolej . . .	7.—	10.—
milo . . .	14.—	20.—
sveče . . .	14.—	38.—
čaj . . .	160.—	475.—
soda . . .	2.—	3.—

Kave, surove in žgane, ni več, tudi čaj že pokaža. Pomanjkanje olja, v zadnjem času tudi moka in nekateri drugi živilji, je dobro znano vsaki gospodinjici.

Se večje so razlike v cenah blaga za obleke, čevljev, nogavic, perila. Gozdarji, ki so stali pred letom dni nekaj čez 200 dinarjev, se danes komaj dobijo za 600. Nekega dne sem šla kupiti nogavice — par navadnih sivih nogavic in podnogavice — nekaj manj kot 100 dinarjev, in čez dva dni je bila v nogavici — luknja!

Kako sestavljate danes proračune, žene uradnikov, obrtnikov, delavcev? S kakšnimi deficitni se borite, kakšne gledate na jutrišnji dan?

Res je, ne smemo pozabiti, da je med nami precejšen odstotek takih, ki so si pripravile domače zaloge. Če bi nam bilo dano videti v najrazličnejše shrambe in skrivališča, bi najbrž našli po njih večje zaloge kakor v marsikateri trgovini — toda žene malih uradnikov, privatnikov in državnih namestencev, žene malih obrtnikov in delavcev — te so v veliki večini hiše n'ihovih mož s daleč prenizke, da bi si lahko pravočasno pripravile domače zaloge.

Kakšni so danes proračuni družin z otroki, ki obiskujejo osnovno, srednjo, visoko šolo?

Par čevljev, prosim . . .

V Franciji zahteva danes kupovanje čevljev dolgo in široko zamotano proceduro. Kdor si hoče nabaviti par čevljev, mora najprej na občno ali k županu po seben formular. Izpolniti ga mora s točnimi osebnimi podatki, ga opremiti s točnim naslovom stanovanja in s številko živilske karte, navesti, kakšen je rodbinski položaj prosilca, kakšen poklic opravlja, zlasti pa ne sme zamolčati, koliko ima parov čevljev, ki so še uporabni ali ki se še dajo popraviti. Nato dobi kupon za nakup enega para čevljev. Kuponi veljajo tri mesece in za vsa Francijo. Kuponi niso prenosljivi na drugo osebo. Vsak prekršek se strogo kaznuje. Trgovci ne smejo prej vzeti denarja, dokler niso dobili kupona. Kdor pa si da napraviti čevlje po meri, mora oddati kupon čevljarju tisti dan, ko je naročil čevlje.

Film o knjigi „V vrtincu“

Izredno zanimivo knjigo ameriške pisateljice Margarette Mitchellove, ki smo jo dobili konec preteklega leta tudi v slovenskem prevodu v založbi Modre ptice z naslovom »V vrtincu«, so tudi že filmali. Film, ki je prav tako zanimiv kakor roman, so predvajali v Londonu nepretrgoma 46 tednov. To je gotovo največji uspeh kar jih je doslej zabeležila filmska kronika. Glavno žensko vlogo Sarleto O. Hare je igrala mlada angleška igralka Vivien Leigh, ki je s to svojo prvo večjo vlogo na mah postala junakinja dneva. Dobila je najvišje priznanje — nagrado ameriške Akademije filmske umetnosti kot nagrado za najboljšo žensko vlogo v tem letu. Film se odlikuje tudi po tem, da je menda eden najdaljših filmov, saj traja predvajanje polne tri ure in štirideset minut.

M. Z. K.

duha, razumnost, funkcije, neguje, gradi intelekt, t. j., razvija produktivnost mišljenja.

Kaj je dobro razvito produktivno mišljenje, nam pove tale primer: Nekoč je dal učitelj učencem nalogo, naj seštejejo vsa števila od 1 do 100 (torej 1+2+3+...+100). Učitelj je imel svoje delo, sedel je za mizo in mislil, da bo na ta način prešla ura, ki mu je bila potrebna. Čez par minut se oglasi učenec: »Gospod učitelj, jaz sem že izračunal«. Učitelj je napravil dolg obraz, se začudil in ni mogel verjeti. Učenec ni sešteval vseh števil, ampak je ugotovil, da eno najnižje in eno najvišje v nizu števil do 100 da skupaj 101. N. pr. 100+1=101; 99+2=101; 98+3=101 itd. ko je uvidel, da bo na ta način takih vsot 50, je kratkotalo pomnožil 101x50 in je dobil 5050, dočim so ostali učenci dolgo časa seštevali. Ta deček z izrazitim »matematičnim« mišljenjem je bil poznejši veliki učenjak Gauss. — To je primer. Gaussi so danes redki. Vendar nam primer pove, da si človek tudi v življenju zna pomagati, če je njegovo mišljenje dobro razvito.

Tako je, g. pisec! Matematika ni niti namisel, ampak velik namisel je vaša trditev, da spada matematika med nesmiselne predmete. Seveda se pozabi marsikaj v teku let — ostane pa tisto, o čemer pravi Gaudig: »Tisto, kar ostane — to je naloga obrazovanja« in ni šment, da tudi nekaj matematike ne ostane?! Ko sem čital omenjeni članek, sem videl v duhu pred seboj družinskega očeta, ki mu je sinko prinesel od semestra domov slabo oceno iz matematike, pa je očče svojo jezo vrgel na papir. Morda se motim, pa saj je vseeno... Pa še nekaj. Presenetljivo dosti časa potratijo za učenje v mladosti le lenuhi in tisti, ki nimajo v svoji glavi trohice talenta in bi uspevali v kakšnem praktičnem poklicu. Normalno duševno razvit učenec »za silo izhaja« tudi z matematiko. Seveda pa ponavljam z g. piscem: Rezultat je generacija, ki nič (!) ne ve, ker se je vsega učila. To pa je hiša vseh naših šol in se ji pravi didaktični materializem (preobremenjenost), ki ima z matematiko samo toliko zveze kakor s katerim koli drugim predmetom.

—an.

Minuta pomenka

Za življenje in za vsak dan

Nazaj k naravi

Na razpotju ste, kakor pravite. Močno vas zanimajo raznovrstne reči. Človek ste, ki mu ne manjka volje in moči k ustvaritvi in izpolnitvi svojih hotenj in želja. Ostanite, če je le mogoče na svoji zemlji, ki jo poznate, postanite njen pravi in vredni orač, kakršnih zemlja zmerom in zmerom znova potrebuje. Vsaka brazda, ki jo boste v zemljo in v vase zaorali, vam bo obrodila dvojen sad. Izpolnjujete se v vsem, kar vam daje zagona in radosti ter postanite na mestu, ki naj vam bo v ponos in čast, svetel zgled tisočim!

Sidney

Živite v veliki samozavesti, ki pa ni zmerom krepost. Glejte, da se ne bo samozavest nikoli pobratila z domišljavostjo! Poslednja je lastnost majhnih ljudi, ki krijejo z njo svojo nemoč.

Dober zakon

Zavedajte se pri presoji, da nihče nas — ljudi — ni popoln. Vsakdo ima svoje dobre in svoje slabe strani. Vajina značaja se sicer ponekod križata, kar pa ni nič slabega. Z malo popustljivosti, z malo razumevanja in kar je glavno — z medsebojnim spoštovanjem bo doseženo sožitje, ki bo zadovoljilo oboje. Glejte pa, da ne boste nikdar podlegli slabostim in ostanite vsled energični, odločni, trdi na zunan, toda ne samopasni.

Ina 1491 — 8.

Težko je svetovati na podlagi pet ali šest besedi. Sicer pa, naj vam kdo tudi svetuje tako ali tako, storite boste po svojem srcu. In ta je tudi dostikrat le najboljši sodnik.

Podgorska

Poskušajte se dokopati do sebe s treznimi očmi, ki vam jih bo dala odkritost do sveta, do ljudi in do svojih napak in vrlin. Preveč se zapirate vase in se predajate čustvenosti ob nepravem času. Naj vam prehodne disharmonije ne vzamejo volje do spontanega, vedrega življenja, za katerega vam daje dober zgled vaš življenjski tovariš.

Vladimir D. Nikolić

Nestrpnj ste in popustljivi. Temu je krivo pomanjkanje samozavesti. S pogumom na dan, ki ga sicer drugače premorete. S trdno vero, da ste vredni in da zaslužite srečo kakor vsi drugi krog vas, pjdite neomahljivo pot svojih želja. Toda ni zadosti hotenja, treba je tudi borbe, ki vam bo poplačana s prijetnim zadoščenjem zmagovalca.

Sperans

Kljub uravnovešenosti, ki jo razodevate na zunan, si vendar še niste s seboj na čistem. Samozavest vam ni v kvar, vendar pazite, da ne prestopi meja. širokopotezni ste včasih, pa ostane vse skupaj le pri besedah. Presodite sebe in svoje možnosti v svetu ter živite po zgledu: manj besedi in več dejanju.

Mefisto 41

Nemara se boste še najbolj obnesli v praktičnem, recimo trgovskem poklicu. Spričo vestnosti in temeljitosti, ki vas spremljata v poklicu, ne boste ne tu ne tam doživeli razočaranja.

Gril Franjo

Vztrajajte in ne popuščajte, četudi vam nemara danes ali jutri stvari ne bodo zlahka izpeljive. S silo volje in vztrajnosti boste uspeli v vaše zadovoljstvo.

Sfinga 1941

Poslali ste premalo podatkov, kajti iz priloženega ni kaj razbrati odnosno svetovati.

P. N.

Prav simpatičen značaj. Skrbnost, vestnost in kultura srca vas bodo gotovo pritegnili. Zdi se, da se vam ni batj razočaranja. Vendar se kljub temu nikar ne prenežite, marveč spoznavajte tudi z razumom vse, kar vam čustvo narekuje. Odložite svoj korak za leto dni, če do takrat ne boste razočarani in vas ne bo minila želja, tedaj storite, kakor se vam zdi. Sami boste sebi najboljši svetovalec. Značaja se izpolnjujeta, vendar to še ni princip, v katerega bi slepo verovali. V tako važnih življenjskih odločitvah je treba zmerom preudarnost in zrele presoje.

Envelopes 86

Preveč zahtevate. Prvo in zadnjo besedo boste mimo vseh nasvetov imeli sami. Po priloženem sodeč, je človek trdnega značaja in zadosti vreden, da bo v svojem poklicu uspel. Treba pa je, da mu oporo nudi dobra, zvesta roka. Če ste to vi, to veste najbolj sami.

Balonček

Kakšni so ti pomisleki? Preskopj ste, premalo ste izpovedali. Nič drugega ni reči kakor to, da utegne daljava, ki vaju loči danes ali jutri postaviti steno med vama. Mrtni črke pisma vaju ne bodo zblizale. Treba je, da postaneta drug drugemu nepogrešljiva in da se spoznata. Šele potlej sklepajta, odnosno uresničujta svoje skupne načrte.

Zlato tele

Ponesti vroče srce v življenjski krog, da v njem bje in deluje, to je smisel in hrepenenje, dejanje in sreča posameznika. To voljo, ki jo je rodila skupnost, je skupnost spet pozabila. Ne mara biti več za nas, ni naj bomo zanj to. Kar smo ustvarili z razvijanjem naših src, se obrača proti nam ter končno zadušila naša srca. Na mesto srca je stopil denar. Človek ali denar — to je veliki, pretresljivi dvoboj sedanjosti, ki krvavo polje v vseh ljudeh vsako uro na vseh cestah sveta.

Resničnost od danes ne pozna ničesar več in ne potrebuje ničesar več ko blago in kupčijo, vrednosti in dobičke. Resničnost je žid, ki pozna vse življenje samo kot kupčijo. In resničnost je povsod tam, kjer molči srce, kjer je postalo tiho kakor — denar.

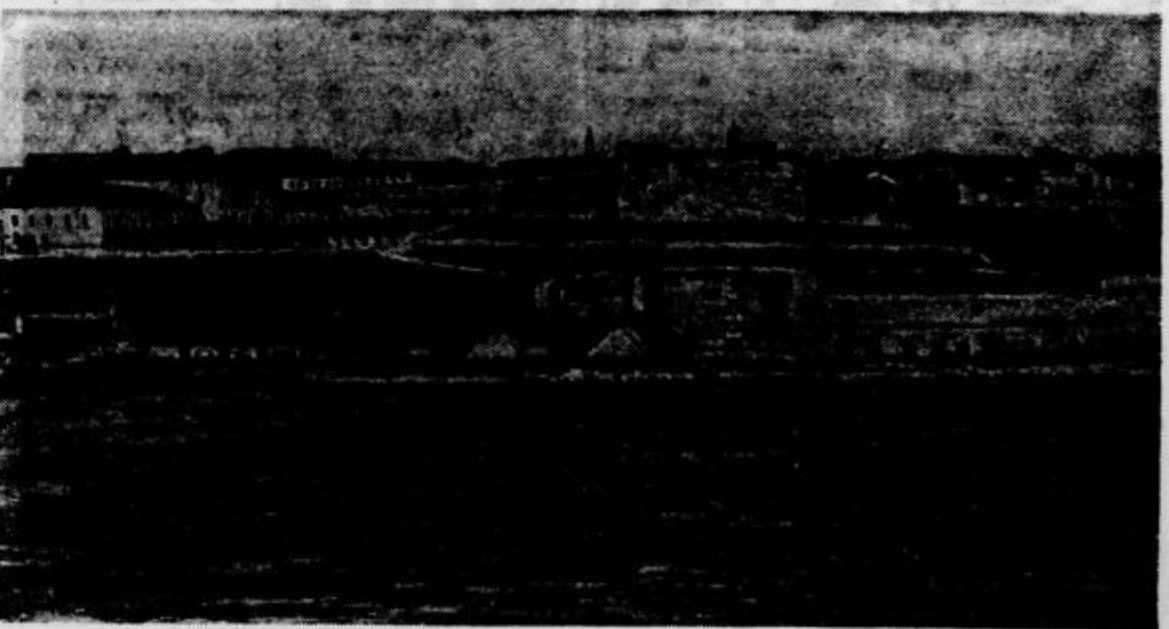
»Odpahni okno, Cassian! Tu diši po krvi!« kliče Vincenc v drami »Vse za denar«. Toda ne, ni treba odpahni okna. Zakaj tudi zunan na cesti in povsod, povsod diši po krvi. Tisoče, milijone človeških src mučijo uro za uro, davijo, teptajo in ugonabljajo — za denar.

Nam vsem se trgajo duše v zmedeni borbi za denar. Noben zasajen Cassian ne bo odpahnil okna, da bi prinesel nov staj v svet. Vincenc, Tit in Suzana bodo neprestano propadali, ker se jim ne more posrečiti, da bi svoje srce spravili v sklad teh dni; tako bo ostalo vse dotlej, dokler ne bomo znali spet razpeti krog življenja tako prostorno in svobodno, da bo v njem dovolj vabljivega prostora za vsako vroče srce.



nostjo klešejo v marmor dolge napise. Sredi te mračne tišine obiskovalca neprijetno dirne silen nered; nagrobniki, okrašeni s turbanji, leže prevrnjeni kakor po viharju razdejan gozd. Zlastno je to zadnje počivališče muslimanov, zato smo mu obrnili hrbet ter stopili proti pristanišču, da odplujemo dalje proti Prinčevskim otokom.

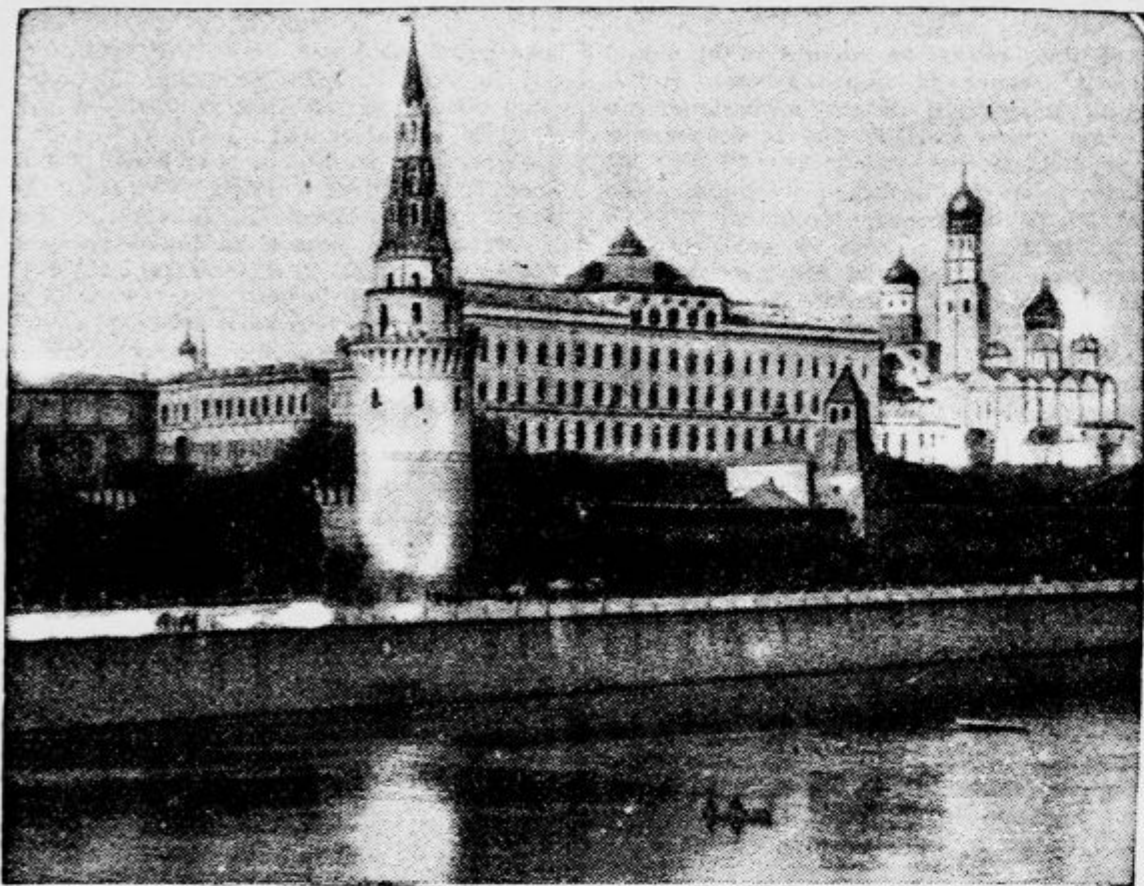
Biljūk-ada: Otok se lahko v resnici imenuje biser Marmarskega morja. S svojim



Utrdbe v Dardanelah

Pota ruske politike

Bolj ko vse osvojitve ceni Sovjetska zveza politične sporazume in dobre odnose s sosedi

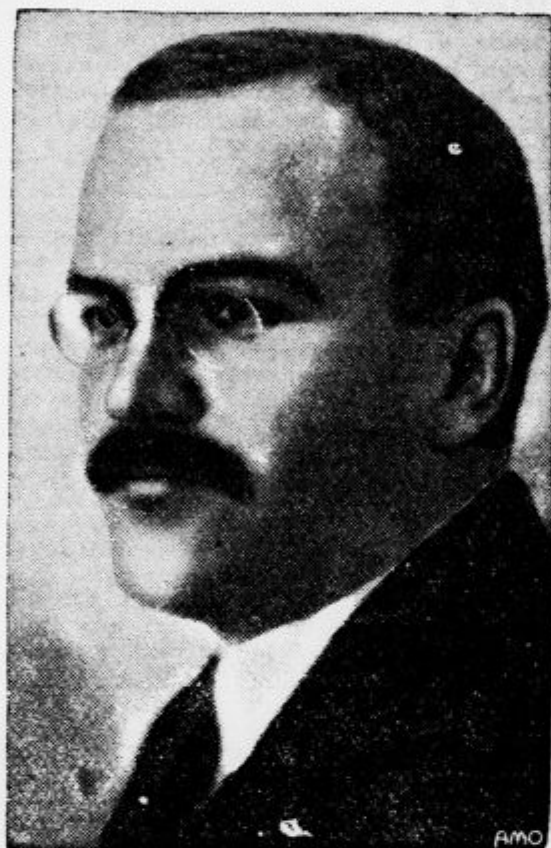


Pogled na Kremelj

Ko so leta 1939. zavezništvo stavili vse karte na Sovjetsko Rusijo, je ta smatrala, da je prišel pravi trenutek, da razbije obroč okoli sebe, ki so ji ga zadržile zmagovalne zapadne velesile. Toda neuspeh pogajani v Moskvi je zblizal rusko in nemško stališče do vprašanja o vzroku vojne (ne cilja). To in nič več. Nenapadna pogodba, ki sta jo 23. avgusta 1939. na predvečer vojnega spopada, podpisala Stalin in Ribbentrop v Kremlju, je pri znanem in oficielnem medsebojnem antagonizmu povzročila pravo senzacijo, saj takšnega preobrata rusko-nemških odnosov pač nihče ni pričakoval. Ta pogodba je Rusiji šele odprla možnost, da zavzame prejšnje mesto v Evropi in s tem na svetu. Težko bi bilo zaveznikom iti tako daleč, saj bi morali tako porušiti lastni svet, t. j. politični sistem, ki so ga komaj ustvarili.

Sploh pa je Sovjetom, iz čisto politično-vojaških razlogov, kombinacija z Nemčijo bolj konvenientna. Nudila jim je večje možnosti svobodnejšega razmaha in nevtralen položaj, ki je Sovjetom omogočil voditi suvereno in lastno politiko, kar je v interesu sovjetskih narodov in svetovnega miru. Rusija se je s tem izvelela iz pripravljajočega se požara, ki naj bi po zavezniških računih zail predvsem nio, in dala dogodkom svojo noto, kje-koli se je to pokazalo potrebno. V Aziji, kjer so ruski interesi eminentni, ni smatrala za potrebno, da zaktivira svojo politiko. Tu

se namreč posestno in politično stanje. Če izvzamemo japonsko agresijo na Kitajsko, skoraj ni spremenilo. Pač pa je Evropa



Molotov

komaj 20 let po končani svetovni vojni doživela silen dvig nemstva.

Ko se je v avgustu 1939 Rusija pobotala z Nemčijo in razdelila z njo interesne sfere, je šele ustvarila politično atmosfero — platformo, na kateri je lahko začela graditi sigurnejšo bodočnost, kajti v pogojih je bil določen le okvir, ki ga podpisnici ne smeta prekoračiti. Iz ruskih potez, ki so sledile temu važnemu podpisu, da utrdi in oiači svojo pozicijo na zunan, lahko šele spoznamo glavne ruske zunanepolitične probleme. Kako je Sovjetska Rusija razumela to nenapadno pogodbo? Rusija se je absolutno posvetila reševanju varnostnih problemov na svoji zapadni meji in jačala svoje stališče napram n mškemu kontrahentu. Tu — na zapadu svoje ogromne države — od Ribiškega p-lotoka do ustja Donave, je sistematsko korigirala pozicijo za pozicijo in ni nehala poudarjati svoje prave interese, kjerkoli se je to še izkazalo za potrebno, kakor na Balkanu, ki je še odprto polje medsebojne tekme. Iz tega procesa, kako in kie se je utrjevala, je jasno razvidna generalna črta nove ruske politične aktivnosti. Kje



Stalin

bujnim rastlinstvom in cvetočimi livadami privablja tuje. Tu je izstopilo nekaj letoviščarjev; v trenutku jih je obkolila tolpa izvoščikov in napolnila ves prostor s kočijami. Zavidali smo izletnikom, kljub temu, da so bili obkoljeni s kričalcji, saj jih bo divni otok odškodoval s svojo krasoto za te prve neprilike.

Ladja je spet zarezala globoko brazdo v gladino Marmarskega morja in od otoka

sta ostala le dva kipeča griča vrh katerih sta se belila prastara grška samostana. Vožnja je bila izredno prijetna, kljub pekočemu soncu, ki je ko za stavo pripekalo na našo potujočo družbo. Zleknili smo se pod ogromnim pisanim sončnikom, kjer smo si krajšali čas z igranjem raznih orisalskih iger, pri katerih nama je bil slovenski rojak najboljši svetovalec in tolmač. Zgodaj popoldne smo srečali skupino utr-

je težišče reparacij? Evropa? Tu je osredotočena politična dejavnost in ne morda na Bliznjem ali Srednjem vzhodu, kamor zlasti naj bi se po berlinskih sugesijah usmerila sila ruskega pritiska. /

Primaren je torej za Rusijo položaj na evropskih bojiščih; v Evropi pa je obenem tudi ključ do situacije v Aziji. Tu ni opaziti nikakih nevarnih simptomov, nobene Rusiji sovražnega gibanja. Anglija, ta stari ruski rival v Aziji, je koncentrirala borbo za svoj obstoj v evropskem odnosno mediteranskem prostoru in nikakor ne želi odnosa z Rusijo poslabšati. Zato nobenih avantur v Aziji! Južnoruske sosede Turčija Perzija Afganistan žive še dolgo lahko v miru. Ruska politika hladnokrvno, toda skrbno sledi vsem spremembam, k jih naš kontinent tako naglo doživlja. Realnost njene politike se kaže prav v tem, da ne išče teritorialnih povečav za vsako ceno — tam, kjer to istočasno ne koristi tudi njeni politični poziciji, ne le vojaški. Tak je primer na vsej njeni južni fronti, od Carigrada do Čungkinga. Kakor vidimo iz dohodkov samih, Sovjetska unija ne hiti pospeševati razvoja ne dirigira in aranžira aktivno dogodkov (Baltik je izjema) celo tam, kjer bi za to zadostovala ena sama poteza kakor v zunanji Mongoliji. Afganistanu ali recimo na Finskem. Politični dogodki in vse kar jih spremlja naj za zdaj le grede svojo naravno ali magari vsiljeno pot, v zadnji rundi bo že znala naravnati kolesa. Trenotno vodijo Sovjetsko zvezo le ozir politične varnosti vsa druga gesla morajo stopiti v ozadje. Zato so niene intervencije omejene na minimum: prav tega mnogi ne razumejo. Sovjeti ne vodijo zunanje politike iz notranjih ali celo prestižnih razlogov, zato rešujejo le kapitalna vprašanja.

Mnogo se je zlasti v zadnjem letu pisalo in ugibalo, kam se bo neki ruska ekspanzijska sila usmerila, saj pravijo, da vodijo rdeči imperialistično politiko in časi so tudi primerni za to. Pri tem pa so mnogi pozabili, da Rusija boli ko vse osvojitve ceni politične sporazume in dobre sosedske odnose, kar se z najvišjega mesta

Za obnovitev Francije

S silnimi naporji popravlja in gradi francoski narod, kar mu je vojna vihra razdejala

Trgovska, industrijska in dobavljalna aktivnost vsakega naroda je v veliki meri odvisna od prometa. Danes je že precej znano, v kakšnem obupnem stanju so se po premirju nahajale francoske železnice, vodna pota in ceste. Vse je bilo paralizirano. Zastavljalo se ni le vprašanje o prevozu blaga, temveč istočasno še o povratku beguncev, raztresenih po vsej Franciji, ki so komaj čakali, da se vrnejo na svoje domove in k svojemu delu. Nezasedene pokrajine Francije so nudile videz kaosa, ki je izključeval vsakršno upanje na hiter povratek k redu. Boda in trpljenje sta se šopirila in preplavila vse. Javna pomoč in solidarnost sta se gorja komaj dotaknili. Da bi se to stanje vsaj začasno izboljšalo, bi bilo treba omogočiti povratek beguncev na njihove domove. Francoska vlada se je takoj, ko je dobila privoljenje nemških oblasti, lotila tega velikega dela. Toda dovoljenje samo še ni zadostovalo; treba je bilo sredstev, ki bi omogočila prevoz tisočev in tisočev družin, ki so bežale pred bombardiranjem njihovih mest in vasi ali pa jih zapuščale pred bližajočo se invazijo. Vse to delo bi bilo težko celo ob normalnem stanju prometnih zvez.

Vsa prometna sredstva so bila nerabljiva, mostovi so bili poginjeni v zrak, železniški tiri niso nudili nobene varnosti več, ceste pa so doživle vso bridko usodo vojne. Danes lahko že s precejšnjo natančnostjo ocenimo rezultate, katere so dosegli neutrudljivi delavci za obnovo železnic: 200 km prog je bilo razdejanih, 100 tisoč kv. metrov železniških poslopj je

bilo v ruševinah ali poškodovanih, milijoni kilometrov prog za premikanje, priklapljanje ali signalizacijo je bilo neuporabnih. Na električnih progah je bilo okoli pet sto mostov in viaduktov in 28 predorov poginanih v zrak. Kar si je prav posebno težko pojasniti, je to, da so to razdejanje Francozi nadvladali v tako kratkem času. Stalo pa jih bo, kakor se sliši, eno milijardo frankov. Človeške sile so se izrabile do zadnjega, da so mogle v tem pičlo odmerjenem času popraviti 90 odstotkov prekinjenih mest na progah ter 80 odstotkov prometa sploh.

Na električnih progah je bilo treba na novo zgraditi 26 postaj za premikanje, 141 naprav in predorov bo znova postavljenih, le, če bo mogoče do konca leta še vedno voziti preko 185 provizoričnih mostov in viaduktov. In če težave z dobavo surovin ne bodo prevelike, da bodo v nekaj mesecih vzpostavljene vse železniške zveze družbe S.N.C.F. skoraj po vsem nezasedenem delu Francije. Prav tako ogromno je delo za zopetno vzpostavitev rečne in kanalske plovbe, h kateri so se pričeli zatekati, zlasti za prevoz premoga. 1.100 naprav je porušeni ali poškodovanih; 5.200 kilometrov rečne proge neuporabnih. Vse proge z velikim prometom so zabasane; od 400 mostov jih je med pokrajinama Nord in Pas-de-Calais 370 zletelo v zrak. Na Seini, med Rouenom in Montreaum je manjkalo 59 mostov. Prvega novembra se je plovba v bazenu Nord-Pas-de-Calais in v pariški okolici spet vzpostavila. Prav tako se promet vrši tudi že na Seini in po kanalu Bourgogne. Več ko 4.000 kilome-

kasto modrino temni obrisi otoka Imbrosa, za katerim se je spuščalo sonce v zaton, da je bajno žarel obrobjen z zlatom poslednjih žarkov. Imbros je poleg Tenedosa edina turška posest sredozemskih otokov.

Noč je spustila svoj črni plošč nad valovi, ko smo neslišno drsli ob obali trojanske pokrajine. Mesec je s svojim bledim sojem posrebril svetlikačo se gladino reke Menderesa, ki tu izliva svoje valove v Egejsko morje. Ob toku reke se je blestelo v mesečini nekaj stebrov in poslednjih razpadajočih ostankov zgodovinskega mesta Iliona. Spomnil sem se slavne Homerjeve pesnitve o Odiseju, njegovih zvijačah in obleganja Troje. Iz misli me je zdramil debel turški turgovec iz Izmirja. S toliko roko mi je pokazal na obrežje, kjer so se dvigali v nebo visoki griči: »Tam spi Ahilej in ostali trojanski junaki.« Svoje zanimivo pripovedovanje mi je utemeljeval z zgodovinskimi podatki, da sem se čutil njegovi izobraženosti. Ladijski zvonec je prekinil nojni razgovor; vabil nas je v jedilnico, k večerji.

Drugo jutro me je prebudilo toplo sonce. Skoz okence kajute so se vsipali jutrnji žarki in božali s svetlimi prameni po malem prostoru, kar mi je zagotavljalo, da je zunaj lepo, spokojno jutro. Jadrno sem se oblekel in se povzpela na palubo. Morje se je lesketalo v azurni modrini in se širilo daleč tja proti zapadu, kjer so se risali medli obrisi samotnih, iznad gladine kipečih grških otokov. Brod je lahko drsel ob azijski obali, odkoder je lahko vel vetrič in mi hladil razgoreto lice. Z obrežja so se nasmihale prijazne vasi, čepeče v senci cipres in platan. Pokrajina je kazala vedno lepšo silko. V presledkih se je zdaj pa zdaj prikazala sredi vinogradov in oljčnih nasadov razkošna vila, ki je zrcalila svojo belino v mirni površini morja. Po bregovih so se pasle črede ovac, vedno pogostejše so se prikazovali obsežni nasadi na rodovitni obmorski pokrajini. Končno smo vendar v zgodnji popoldanski uri



Granata je padla

trov proge je postalo spet uporabnih. Prerokujejo, da bo popolna vzpostavitev gotova do prvega februarja.

Star pregovor pravi, da vse uspeva, kadar uspeva gradnja. Dogodki so pokazali, da se ustavi vse, kadar se ustavi promet.

KONJ IN OSEL

Slavni dramatik Scribe je bil tudi znan kot velik skopuh. Zaradi tega mu je neki bogatin poslal naslednje pismo: »Gospod, predlagal bi vam, da se midva združiva. Ker bi rad videl svoje ime poleg vašega na gledaliških listih, bi prevzel vse stroške za uprizorjanje vaših iger. Vam bi kot pisatelju ostal ves dohodek iger, jaz bi bil pa zadovoljen s tem, da bi me smatrali za sodelavca.«

Na to pismo je Scribe odgovoril takole: »Nisem se še mogel odločiti, da bi vpregel v svoj voz osla poleg konja in zato vaše ponudbe ne morem sprejeti.«

Cez nekaj dni je dobil Scribe od bogatina pismo, ki ga je neizmerno ujezilo. Glasilo se je takole:

»Gospod Scribe! Sprejel sem vaše pismo, v katerem ste odbili mojo ponudbo, da bi združila najini književniški usodi. Pravico imate, da varujete svoje interese, nikakor pa nimate pravice, da bi mene imenovali konja.«

NI ZA MLADA DEKLETA...

George Sandova je začela svojo literarno kariero, ko je bila še mlado dekle. V eni svojih prvih knjig je precej obširno opisovala ljubezen mladega moškega.

Neki prijatelj njene družine je prinesel to knjigo pisateljni materi.

»Imenitna zadeva«, je dejal, toda za mlade dame ni.«

Tedaj je stopila pisateljica v sobo. Pogledala je na mizo in tam opazila svoje delo. Malo je zardela in poprosila za knjigo.

Tudi njena mati je zardela: »Ne, drago dete, oprostite... toda ta knjiga še ni za tebe...«

POCENI ORDINACIJA

Skopuh je vprašal zdravnika v kavarni: »Gospod doktor, trebam me boli. Kakšno zdravilo bi vzeli?«

»Takoj vam bom povedal,« je odvrnil zdravnik. »Samo silitce se najprej, da vas pregledam.«

ugledali v daljavi po bregovih terasasto razpeto mesto Izmir. (Smyrna) V velikem, dokaj moderno opremljenem pristanišču smo se vsidrali. Napolnila sva se v mesto v spremstvu slovenskega sopotnika, da si poiščemo kako ceneno pronočnico.

Izmir je največje turško mesto v Aziji in obenem glavno trgovsko in izvozno pristanišče ter šteje blizu 160.000 prebivalcev, je odlična luka, znana po izvozu rozin, sadja, vina, volne, tobaka, olja in opija. Vzpenja se kakor večina turških mest amfiteatralno po visokem hribu, vrh katerega se razteza velika, že razpadajoča trdnjava. Desno nad pristaniščem je evropski del s širokimi ulicami in krasnimi kamnitimi poslopji, ki se s svojo belino očito odražajo od nesnažnega nasproti stoječega turškega okraja. Pod trdnjavo se belijo marmornati nagrobniki, skrivajoči se v senci oljk in cipres velikega pokopališča; vsa ta pestra slika tvori zares orientalsko idilo. Vzpenjali smo se po ozkih in mračnih ulicah turške četrti. Končno smo prispeli skozi labirint med zadnjimi pol lesenimi hišami na razsežni bazi. Neizmerna količina blaga, nakopičena iz vseh delov Orienta, prekaša celo. Veliki Bazar v Carigradu. Nakupili smo nekaj znanih izmirskih smokov in datljev ter vstopil v prvi han, kjer smo si najeli sobico.

Še pozno zvečer sva s tovarišjem strmela s trdnjavskega obzidja na šumeče velemosto. V nedogled se je širila rodovitna pokrajina in nasadi pomaranč, datljev, limon in smokov so se raztezali pod okriljem cipres. S pogledi sva objemala to divno, z mesečino obliko pokrajino in premišljevala, kako naju bo drugi dan sprejela tam na vzhodu sneča, samotna in peščena pustinja Male Azije.



Pogled na Smirno

Pestra smučarska in drsa na nedelja

Globoka snežna odeja je omogočila vrsto smučarskih prireditvev, večinoma klubskih — V znamenju priprav za važne tekme v Celju in drugod

Skakalne tekme na Rožniku

Med 35 tekmovalci je na skakalnici v Mostecu med seniorji zmagal Karel Klančnik od SMK Ljubljane, med juniorji pa je bil najboljši Berti Brun, član jeseniškega Bratsva

Ljubljana, 19. jan.

Za današnje skakalne tekme Ljubljanske zimske-sportne podzveze na rožniški skakalnici v Mostecu je bilo veliko zanimanja in je prireditvi prisostvovalo nekaj nad 1000 gledalcev, ki so bili z dobro organizacijo in hitrim potekom tekmovalca na splošno zadovoljni. Sneg, ki je pričel naletavati malo pred tekmovalcem, skakalce ni mnogo oviral, kar dokazuje tudi majhno število padcev. V ostalem se je danes že videlo, da so skakači kljub komaj otvorenju sezone v prav dobri formi. Starterji g. Tepini se je javilo levo število 35 tekmovalcev, članov SMK Ljubljane, Ilirije, Bratsva in Celja.

Med tekmovalci so danes posebno ugajali »stari« moštvi Pribošek, Klančnik, Mežik in Zupan, pa tudi njihovi mlajši tovariši so pokazali precejšen napredek. V konkurenci je imel najdaljši skok Pribošek s 25 m, pa tudi izven konkurence je bil z daljavo 27 m najboljši.

Juniorji so se dobro odrezali, vendar stilo starejši se daleč niso kos. Odlično se je uveljavil Jeseničan Brun Berti, ki je bil med juniorji daleč najboljši in je zmago več kot zaslužil. Smolo je imel danes Tinček Mulej, ki si je s padcem pokvaril račune za vidnejši uspeh.

Največ veselja in zanimanja pa so med gledalci vzbudili najmlajši, ki so s korajžo in voljo prestali »skakalni krst« in se ogorčeno borili med seboj za prva mesta.

REZULTATI

SENIORJI:

1. Klančnik Karol (SMK) 214,7 (24,5 24,5),
2. Pribošek Franc (Brat.) 214,4 (25, 24),
3. Mežik Janko (IL) 210,2 (24,5, 24,5),
4. Nedog Jože (SMK) 196,4 (22, 22,5),
5. Zupan Ivan (IL) 195,5 (21 in 22),
6. Murgel Stanko (SMK) 195,1 (22 in 23),
7. Zalokar Jože (IL) 191,4 (22 in 22,5),
8. Gradišnik Fedor (SPD, Celje) 186,8 (22,5 in 23 m),
9. Kordeš Stanko (Br.) 184,4 (19,5, 22,5),
10. Ropret Milan (IL) 183,4 (21,5 in 23 m).

JUNIORJI:

1. Brun Berti (Bratstvo) 211 (22 in 22,5 m),
2. Božič Branko (SMK) 206,6 (19 in 22 m),
3. Bukovnik Leon (Br.) 199,8 (20,5 in 22,5 m),
4. Zalokar Zoran 199,2 (20 in 21,5),
5. Nedog Janez (oba SMK) 186,2 (18,5 in 19,5),
6. Razinger Alojz (Br.) 184,4 (19 in 21,5 m).

Med mladino je bil vrstni red naslednji: 1. Rogelj Albin 201,5 (15,5 in 15,5), 2. Mandelc Franc 200,2 (14 in 15,5), 3. Vidmar Marjan 193,7 (14,5 in 15), 4. Roje Miloš 131,5 (15 p in 15,5 m). Vsi štirje SMK Ljubljane.

Vodstvo tekmovalca je bilo v rokah tehničnega referenta LZSP g. Lado Vučnika, kot sodniki pa so sodelovali gg. Kopčiva, Sramel in Bernik.

Ob 17. so v gostilni Stepič razglasili rezultate in obdarili zmagovalce z lepimi darili, ki jih je z zahvalo vsem tekmovalcem izročil v imenu LZSP g. Lado Vučnik.

Mladinsko smučarsko tekmovalje v Mariboru

Maribor, 19. januarja

SK Zvezničar je priredil dopolnilno propagandno smučski tek za mladino na svojem stadionu ob Tržaški cesti. Udeležba je bila nad vse številna ter so tudi rezultati prav dobri. Tekmovalci so bili razdeljeni v tri razrede: I. do 10 let, II. do 12 let in III. do 14 let starosti. Organizacija je bila brezhibna. Doseženi so bili naslednji rezultati:

- I. skupina (1500 m): 1. Pliberšek M. 7:22, 2. Muraus J. 7:29, 3. Lesnik B. 7:37.
- II. skupina (2 km): 1. Zavri V. 9:26, 2. Novak F. 10:02, 3. Novotny B. 10:02.
- III. skupina (3,5 km): 1. Lesjak F. 15:46, 2. Muraus A. 16:16, 3. Kajšter St. 16:25.

Na Sijemenu pri Zagrebu so bile včeraj tekme v smučarski štafeti na 4x10 km za prvenstvo banovine Hrvatske. Startalo je 10 štafet, med katerimi je zmagala štafeta HPD iz Delnice s časom 3:52:16, nato pa so sledile: Marathonova in Runolistova iz Oroslavja.

O tekmah v Planici, Sodražici in še nekaterih večeršnjih nedelje bomo poročila objavili v redni izdaji našega lista.

Juniorji: 1. Gros 45,6, 2. Skrtić 37,6, 3. Herzog 37,1, 4. Pečko.

Juniorke: 1. Gomboš 45, 2. Gruber 42,3, 3. Petaj 40,1.

Nato so nastopili seniorji in sicer kot prvi Biber. Izvedel je izvrsten Lutov skok, siguran je bil tudi v visoki pirueti, nizka pa mu ni uspela. Tudi v ostalih skokih je bil siguran. Drugi je nastopil Thuma, ki se je pokazal v veliki formi. Izvedel je sigurno več skokov in piruet, najboljši je bil v nizkih piruetah. Tretji je nastopil Betetto, ki je lepo obvladal svoj spored. Odlikoval se je z eleganco in dobro muzikalnostjo. Tudi v skokih je bil siguran. Rezultati so bili: 1. Thuma 115,8, 2. Betetto 109,4, 3. Biber 103,1 točke.

Nato je še izvedla svoj program Palmetova, sigurna v skokih in v piruetah. Dosegla je 111,8 točke.

Sledil je nastop parov. Prvo mesto sta si priborila dvojica Palmetova-Biber, ki sta dosegla 11 točk, drugo mesto pa Sernečeva-dr. Schwab, ki sta dosegla 10,2 točke.

SKUPNI REZULTATI:

Juniorji: 1. Gros 109,2, 2. Skrtić 101,3, 3. Herzog 94,4.

Juniorke: 1. Gomboš 111,1, 2. Gruber 103,1, 3. Petaj 96,5.

Seniorji: 1. Thuma 282,3, 2. Biber 250, 3. Betetto 245.

Seniorke: 1. Silva Palme 250,2 točke.

★

Dve hokejski tekmi pri Hrvatih. V Karlovcu je bila včeraj odigrana prijateljska tekma v hokeju na ledu med Haškom iz Zagreba in domačim Primorcem. Hašk je zmagal s 4:1. V Varaždinu sta igrali moštvi KSU iz Karlovca in domači VSD. Domači so zmagali z 1:0.

Nekaj nogometnih dogodkov

Gradjanski : BSK 4 : 2 (1 : 2)

— Zagreb, 19. jan.

Na težkem zasneženem terenu je bila danes odigrana prijateljska revanšna tekma med Gradjanskim in BSK, ki se je končala z zmago domačih v razmerju 4:2. Tekma ni bila na posebni višini, ker sta bili obe moštvi v precej slabih formi. Igralo se je na obeh straneh z mnogimi pogreškami in večkrat je prišlo tudi do izpadov. Največ incidentov sta zagrešila stara rutinerja Belošević in Glisović, kar je publika ostro obsojala.

Vodeči gol je dosegel Gr. že v 3. min. po Lešniku. V 8. min. je Nikolić izenačil. V 44. min. je Gjurić z izvrstnim strelom dosegel drugi gol za BSK. V drugem polčasu je Gr. igral precej boljše od naprotnika in je tudi zaslužen zmagal. V 9. min. je Lešnik streljal na gol, žoga se je pa odbila od prečke, nakar je Wölfi opravil ostalo in izenačil. V 21. min. je po nevarnem napadu Gr. Ralić žogo z roko ustavljal v kazenskem prostoru. Enajstmetrovko je streljal Wölfi in sigurno zabil gol. V zadnji minuti je Matekalo z razantnim strelom iz neposredne bližine poslal usnje še četrtyh v mrežo.

Publike je bilo okrog 2500. Sodnik Hršak je imel težak posel, ker so bili mnogi igralci na obeh straneh bojevitvi.

Jugoslavija : Concordia 1 : 0

— Beograd, 19. jan.

Na igrišču BSK je bila danes odigrana prijateljska tekma med Jugoslavijo in prvakom hrvatske lige Concordijo. Teren je bil zelo slab in igrišče pokrito z ledom. Tekmi je prisostvovalo 2000 gledalcev, ki so razočarani odšli. Igra je bila zelo slaba, nezanimiva, raztrgana in brez kombinacij. Edini gol je zabil Petrović, in sicer iz kota.

SPLIT: Hajduk : Sašk 5:1 (4:1). Tekma za hrvatski pokal.

Borovo: Bata (Borovo)-Slavija 8:4 (3:2).

Smučarji, v Celje gremo!

Glavna prireditvena dneva bosta prihodnja sobota in nedelja

Po vsej Sloveniji so v teku priprave za I. zlet slovenskih smučarjev, ki bo — kakor kaže vse — največja manifestacija smučarstva, kar jih je doslej bilo v naši državi. Ni slučaj, da je Slovenska zimska-sportna zveza izbrala za te velike prireditve ravno Celje. Doslej so bile podobne prireditve večinoma v gorenjskem kotu, ki je ves smučarski in ima vsako leto tekmovalnih prireditev na pretek. Toda vzgojna naloga SZSZ ne sme biti usmerjena samo na kraje, kjer je smučarstvo že dobro organizirano in razvito, temveč je posebne važnosti, da s svojim neposrednim posegom v druge dele Slovenije izkoristi terenske prilike in s širšimi prireditvami poveže na možnost večjega in hitrejšega razvoja smučarskega sporta tudi tam, kjer klubov še ni in kjer tudi terenske prilike niso tako raziskane in izkoriščene, kakor bi bilo treba.

Celje kot zemljepisno središče Slovenije je najbolj primerno mesto, iz katerega naj se novi val smučarskega življenja razlije na vse strani ter zbudi iz mrtvila požežle vse do naših severnih in jugovzhodnih meja. Slovenska zimska-sportna zveza ni mogla zadeti potrebe bolj v živo, kakor jih je z odločitvijo, da se ta največja manifestacija smučarstva letos izvede v Celju. Da bo pa ta velika naloga, ki naj jo prireditelj izpolni, dosegla zaželeni uspeh, je dolžnost vseh smučarjev, da pridele pokazati svoje znanje in disciplino ter svojo organizatorično silo vsej slovenski javnosti, posebno najmlajšemu rodu bodočih slovenskih smučarjev, da jo bo ob lepoti in plemenitosti tekmovalnih borb zažele navdušenje, ki družini in vzgaja življa in ustvarja, da bo ta velika prireditev tudi veliki mejnik v slovenskem smučarskem sportu ter vzpodbujajoči kažipot mladini, da bo kmalu vsa, prav vsa na belih poljanah...

Vsi smučarji in prijatelji mladine, pohitite v belo Celje, pripravite se, zakaj prireditelj se prične že v petek, 24. t. m. in bo trajala dva dni, v soboto 25. t. m. in nedeljo 26. t. m.

Objave SZSZ

Vsi klubi, društva in odseki so te dni prejeli okrožnice prireditvenega odbora. Opozorjamo predvsem vodstva, da jih dobro preučijo in začno takoj s pripravi svojih tekmovalcev za tekmovalnja. Poslužite se vseh ugodnosti, ki jih okrožnica navede, predvsem skupne prehrane in skupnih prenočišč. Sporočite takoj število tekmovalcev in njihovega vodjo, obenem tudi število udeležencev na naslov: Odssek za prehrano in stanovanje, Mirnik Mirko, Celje, z vsemi podatki: Pohitite, čas je kratak!

Vsi funkcionarji, ki so bili določeni za vodstvo zleta, naj vsako spremembo takoj sporočijo prireditvenemu odboru, da bo mogel pravčasno poslati namestnika. Vse funkcionarje prosimo, naj pridejo ob določenem času v Celje in prevzamejo delo.

Opozorjamo vse klube, društva in odseke, da od danes dalje nastavljajo vsa sporočila in prijave na naslov: Prireditveni odbor I. zleta slovenskih smučarjev, Celje, Delavska zbornica, Razlagova ul.

Nekaj navodil za udeležence

Izletni znaki so izdelani in se lahko dobe za ceno din 6.— pri Zvezi na Jesenicah, pri Putniku v Ljubljani ter v izletni pisarni v Celju in pri vseh celjskih klubih. Znak je lično izdelan s stilizirano pluzne stoji smučarja v trikotnem polju v bakru po načrtu tov. Čopa Jake. Segajte po njem!

Skupna ležišča za tekmovalce. Obveščamo vse klube, društva in odseke, da bodo za tekmovalce v Celju na razpolago brezplačna prenočišča, in sicer skupna. Vsi vodje skupin naj se zglase takoj po prihodu v Celje v zletni pisarni, kjer bodo prejeli točna navodila.

Pokorščina in disciplina. Zletni odbor prosi vse tekmovalce, da se strogo drže navodil in programa in se v vsakem pogledu pokoravajo organom. Tekmovalci ali skupine, ki bi kršili red in disciplino, ne bodo deležni nobenih ugodnosti.

Vozne olajšave. Doslej še ni prišla resitev prošnje za polovično oz. četrtinsko vožnjo po železnici. Za vsak primer pa moramo biti pripravljeni, da se bomo lahko poslužili turističnih ugodnosti polovične vožnje, in sicer naj klubi store takoj naslednje: Poberejo naj članske legitimacije od svojih tekmovalcev ter naj jih takoj nesejo na direkijo drž. žel. v Ljubljano, ki jih bo opremila s svojim pečatom. Tako potrjene legitimacije odnosno verifikacijske izkaznice razdelite spet med svoje člane. Razen tega so bili vsem klubom dostavljeni posebni obrazci, v katere je treba vpisati poimeno vse tekmovalce, ki bodo šli v Celje. Ta izpolnjeni obrazec mora dati vodja skupine v potrditveh na odhodni postaji, kjer bo kupil celo vožno karto, ki bo veljala tudi za brezplačen povratek. Tekmovalci pa morajo imeti pri sebi svoje legitimacije, da se lahko izkažejo kontrolnim organom.

Podpore članom. Zveza je sklenila podeliti klubom primerne podpore po udeležbi tekmovalcev in oddaljenosti od kraja zleta. Podpora se bo izplačala šele po zletu in skupnem znesku okrog din 10.000.

Odpotuje. Odbor Zveze odpotuje v Celje v četrtek 23. t. m. ob pol 11. z Jesenic. V Ljubljani naj se pridružijo še delegati ljubljanske podzveze in imenovani funkcionarji.

Slov. zimska sportna zveza.

Moderna smučarska tehnika

Smučarski klub Ljubljana priredi v torek 21. t. m. ob 20. v franciskanski dvorani aktualno predavanje o moderni smučarski tehniki in opremi. Predavatelj, znani smučarski učitelj in pisatelj, g. Robert Kump, je na podlagi dolgoletnih lastnih izkušenj in študija najnovejših smučarske literature ter po mnogih posvetovanjih z našimi in mednarodnimi smučarskimi tekmovalci in sportnimi delavci pripravil nadvse zanimivo predavanje, ki ga bo ilustriral z nad 100 lepimi slikami. Vstopnina je določena na din 3 in din 5, tako da je vsakomur vstop mogoč. Vstopnice se že prodajajo v trgovini Gorec na Tyrševi cesti.

Schäffer nastopi tudi v Mariboru. Večkratni svetovni prvak in olimpijec Karl Schäffer in njegova partnerica Fritz Gildard sta posebnemu odposlancu SK Zvezničarja ob svojem triumfalnem nastopu v Ljubljani obljubila, da bosta nastopila tudi v Mariboru. Tako bo tudi mariborsko občinstvo, ki je o priliki zadnje produkcije odličnih drsalcev SK Ilirije iz Ljubljane pokazalo veliko zanimanje za lepi drsalni sport, lahko prisostvovalo nastopu najboljšega drsalca na svetu. Podrobnosti o nastopu, ki bo v petek 24. t. m. na drsalšču SK Zvezničarja na Tržaški cesti, bodo še objavljene. Spored večera bosta izpopolnila tudi S. Palmetova in J. Biber iz Ljubljane.

Občni zbor HNS. V Splitu je bil včeraj drugi občni zbor Hrvatske nogometne zveze, ki mu je prisostvovalo mnogo delegatov. Na skupščini so bila vsa poročila sprejeta soglasno in brez razprave. Na zborovanju je predsednik delavskih klubov dr. Niseteo podal izjavo v imenu 32 članov delavske zajednice, v kateri naglašajo, da se bodo ti klubi borili za enakopravnost v HNS. Pri volitvah je bil za predsednika zopet izvoljen dr. Ivo Kraljević.

SK Ljubljana. Drevi ob 20. v gostilni pri »Ivanu« (Aleksandrova 5) obvezen sestanek ligaškega, rezervnega in juniorskega moštva. Na dnevnem redu je volitev kapitanov posameznih skupin ter pogovor o trenerju in delu za spomladansko sezono.

V kazenski odbor naj se imenujejo nezainteresirani sportni delavci. Ustanovi se funkcija zveznega tožitelja. Pošle naj se način, da igralcem ne bodo potelele kazni v mrtvi sezoni za prekrške, zagrešene sredi ali konec sezone.

Ponovno se pregledajo igrišča za tekme v ligi in določijo primerni ukrepi glede mer, kakovosti, barier in presegkov med igralci in občinstvom.

Izdajajo se propozicije za pokalno tekmovalje, ki se naj izvede v režiji klubov. Udeležba je obvezna za člane lige in prvorazredne klube, ostalim se nudi možnost prostovoljne udeležbe.

Prošnji KSK in Slavije za podporo se prepušča v rešitve upravnemu odboru. Predlog SK Grafike za spremembo tekmovalnih propozicij je bil odklonjen, soglasno pa sprejet predlog SK Jadrana, da se propozicije za kvalifikacijske tekme za vstop v ligo spremene tako, da sodelujeta odšli v njih z ljubljanskega področja dva kluba namesto enega. Kot delegata v VNS sta bila izvoljena Buljević in Jugovec.

Nazadnje je prišlo v razpravo še vprašanje spremembe odnosov med SNZ in ZNS. Po sporazumu na snočnji konferenci sta dr. Vauhnik in dr. Kuhelj reasumirala vse sporne točke in stopila v zvezo s predsednikom ZNS Deržajem, ali in kako bi se dale te spremembe doseči sporazumno in prijateljsko. Po izjavi zastopnika ZNS so predlogi naperjeni proti obstoječi autonomiji ZNS in je verjetno, da bodo mnogi predlogi naleteli na odklonilno stališče sodnikov, medtem ko je nekaj takih, ki bi jih bilo mogoče sprejeti. Sodniki v načelu ne odklanjajo pogajanj, so pa proti ukinutvi samouprave. Skupščina je izvolila tričlanski odbor (dr. Kuhelj, Kralj in Buljević), ki naj skuša najti podlago za sporazum z ZNS. Če bodo razgovori neuspešni, naj upravni odbor postopa po pravilih.

Ko je bilo še govora o znani zadevi SK Kranja in je bilo priporočeno upravnemu odboru, naj po možnosti čim ugodneje za SK Kranj likvidira posledice, ter bilo naloženo odboru, da posreduje pri mestni občini Ljubljani v zadevi igrišča SK Jadrana, je bil izbran dnevni red obnega zbora po prvem letu obstoja samostojna SNZ.

Klubske tekme na Golovcu

Prvak SK Korotana v alpski kombinaciji je Jože Kumar

Dopolnilne je smučarska sekcija SK Korotana izvedla svoje klubsko tekmovalje v alpski kombinaciji. Tekem se je udeležilo vseh 38 tekmovalcev, med njimi 20 seniorjev. Proga za smuk, ki je morila nekaj nad 500 m, je vodila z vrha Golovca po gozdni poti do ribnika na Rakovnjaku. Organizacija tekmovalca je bila prav dobna, borbe tekmovalcev za najboljša mesta hude in napete.

Rezultati v smuku: 1. Hribar Jože 2:23,1, 2. Jarc Drago 2:42,4, Padovan Rudi 2:49,4, 4. Kumar Jože 2:51,4.

Izven konkurence sta dosegla prav dober čas Berlot Bogdan v času 2:05 in Magušar Janez z 2:47.

Popoldne so na precej kratki progi tekmovali v slalomu in dosegli naslednje rezultate: 1. Kumar Jože 1:05,8, 2. Kahne Davorin 1:13,4, 3. Novinec Franc 1:18,5.

Prvenstvo kluba si je v kombinaciji osvojil Kumar Jože v času 3:57,2, izven konkurence pa je bil v skupni oceni najuspešnejši Berlot Bogdan s časom 3:11.

Med seniorji naši drsalci nimajo tekme

Novi prvaki so: Thuma in Palmetova (Ilirija) med seniorji, medtem ko so juniorski naslovi ostali v Zagrebu

— Zagreb, 19. jan.

V soboto in nedeljo je bilo v Zagrebu prvi tekmovalje za državno prvenstvo v umetnem drsanju. Za tekmovalje je vladalo precejšnje zanimanje, ker je drsanje v Zagrebu že tudi na precejšnji višini in so gledalci hoteli tudi videti razliko med slovenskimi in zagrebškimi drsalci. Škoda, da slovenski juniorji in juniorke niso nastopili, ker imajo zanje tudi Hrvati predstavnike, ki so boljši. V soboto je bilo tekmovalje v obveznem drsanju. Rezultati so bili naslednji:

Seniorji: Thuma (Ilirija) 156, Biber (IL) 146,8, Betetto (IL) 136,8 točke.

Seniorke: Nastopila je samo Silva Palmetova, pogrešala pa so Dorico Schellovo, ki je odsotna. Palmetova je dosegla 146,7 točke.

Juniorji: 1. Gros (Zašk) 63,4, 2. Skrtić (Hašk) 63,3, 3. Perko (Zašk) 57,6, 4. Herzog (Zašk) 57,6.

Juniorke: 1. Klara Gomboš (Zašk) 66,1, 2. Gruber (Zašk) 62,8, 3. Petaj (Zašk) 56,4. Danes ob pol 10. se je tekmovalje nadaljevalo, in sicer v prostem drsanju:

Zaradi nesporazumov, ki so nastajali ob prehodu igralcev iz področja ene narodne zveze v drugo, je VNS odločil, da mora v bodoče vsaka narodna zveza dati igralcu odpustnico v roku 30 dni, sicer ima zahtevajoča zveza pravico verificirati igralca po splošnih pogojih. Skupščina VNS bo bržkone dne 2. februarja.

V prostojnost tehničnega odbora spadajo po pravilih verifikacije igralcev, vodstvo prvenstvenih tekem, reševanje protestov proti verifikaciji prvenstvenih tekem in podobno. Novih verifikacij je bilo preteklo leto 358, pristopilo je 170, izstopilo 134, črtanih pa je bilo 118 igralcev, tako da znaša število verificiranih igralcev 2803. Največ jih izkazujejo SK Jadrana (122) in SK Mladika (106), najmanj pa slovenjagrska SK Mislina (12). Od 49 klubov, ki so vključeni v SNZ, jih 29 s 1491 igralci odpade na ljubljansko okolišje, 10 s 575 igralci na mariborsko podzvezo in 10 s 477 igralci na podzvezo v Celju. Krajeno prednjači Ljubljana z 12 klubi in 825 igralci pred Celjem (4—304) in Mariborom (4—323).

Na področju SNZ je bilo lani odigranih 551 tekem. Med njimi je večina prvenstvenih (294), mnogo prijateljskih (246), druge pa so bile deloma pokalne, medmestne in izbirne. Niti ene pa ni bilo med njimi mednarodne, kar je najbolj značilno. Pri reševanju protestov je tehnični odbor v spornih primerih vedno zaprosil za mnenje odbor ZNS in se ravnal po njegovem mnenju. Prijavljenih je bilo 8 protestov, štirim je bilo ugodeno, 2 sta bila zavrnjena, eden je še v obravnavi, medtem ko se o enem ni razpravljalo. Številni so bili tudi drugi prestopki, ko je moral tehnični odbor prijaviti klube upravnemu odboru.

»Kriminaliteta« med igralci je porasla, in to na račun ligaških klubov: vsega je bilo kazenskemu odboru predanih 112 igralcev. Kazenski odbor je imel 24 sej, v katerih je postopal proti 148 igralcem in

4 funkcionarjem. Oproščenih je bilo samo 8 igralcev in 1 funkcionar. Najvišja kazen je bila izrečena proti igralcu, ki je bil kaznovan z dosmrtno diskvalifikacijo, 7 igralcev je pa bilo kaznovanih s 6 meseci prepovedi nastopanja itd.

Poslovanje blagajne, ki je bilo zaradi odsotnosti izvoljenega blagajnika zlasti oteženo, je bilo zdaj prvič zasnovano po sistemu budžeta. Od obdobjih 57.528 din je odbor izdal 55.119 din in tako prihranil 2.408 din. Največji zneski so bili izdani za poslovanje in »Službeni vestnik« Razen rednih izdatkov pa je bil odobren še izreden kredit za izkupido organizacije SNZ okoli 12.000 din. Klubu dolgujejo SNZ 26.050 din.

Kratka razprava in volitev

Na današnjem občnem zboru, ki ga je vodil predsednik dr. Kostl, in je trajal skoraj 4 ure, je bilo zastopanih 40 klubov. Verifikacijski odbor je po kratkem posvetovanju odobril vse predložene poverilnice. Pred prehodom na dnevni red je bila poslana Nj. Vel. kralju Petru II. vdanostna brzojavka, ki jo so vsi prisotni toplo pozdravili. Pozdrave je skupščina poslala tudi ministru za telesno vzgojo, VNS, SLS in HNS.

Ker so bila poročila razmnožena in so jih sprejeli že prej vsi delegati ter se je o njih razpravljalo tudi na sobotni konferenci, je predsednik takoj otvoril razpravo, v katero je posegel samo delegat SK Celja Pertot. Ker so bila njegova izvajanja vse preveč nekonkretna in pavšalna, niso pritegnili drugih delegatov, zbornila pa so odpor pri napadenih. Nadzorni odbor je predlagal razrešnico namestniku blagajnika g. Fajnu. Po nekaterih osebnih pojasnilih je skupščina soglasno odobrila predlog revizorjev.

Po odmoru je bila na vrsti volitev celotnega upravnega odbora; dosedanjí odbor je želel, kljub temu da še ni potekla po pravilih vsem članom funkcijska doba, dati skupščini možnost, da izvrši morebitne zaželenne spremembe. Po predlogu kandidacijskega odbora je bil skoro soglasno izvoljen naslednji odbor:

predsednik: dr. Janko Kostl, podpredsednik I. Miro Martelanc, podpred-

sednik II: dr. Mirko Kuhelj, tajnik I: Stane Vrhovec, tajnik II: Rado Zajec, blagajnik I: Ciril Fajna, blagajnik II: Emil Novak, tožitelj: prof. Andrej Kuljiš. Člani odbora so: Nedelko Buljević, Al. Gušina, Iv. Hartman, Adolf Heidegger, Ivan Kralj, Janko Pučko, Albin Turk, Rado Stokelj, Josip Jenko, Fran Mažgon, Dušan Krečič in Vinko Seif. Nadzorni odbor sestavljajo: dr. Miloš Vauhnik, Mirko Presinger, Drago Malovrh, Ulrik Vospersnik in Drago Kačar.

Novi sklepi

Najpomembnejši del današnje skupščine so tvorili predlogi in sključnosti. Predloženih je bilo mnogo predlogov in v vsakem se je razvila krajša ali daljša debata. Sledečji so bili storjeni med drugim naslednji sklepi:

Za izvedbo prvenstvenega tekmovalja v

Nedelja vremenske zmešnjave

Vse se je zvrstilo: megla, mraz, sneg, dež in poledica

Ljubljana, 19. januarja

Današnja nedelja smo doživeli spet nov, pomembno nedeljo vremenski prevrat. Po izdatnem sneženju, ki nam je nametalo skoraj pol metra snega v veliko veselje smučarjev in mladeži, je v soboto zvečer kar nenkrat pritisnil sever in je postalo občutno mrzlo. Gosta megla je zalila ljubljansko kotlino. V teku noči se je ozračje še bolj ohladilo in živo srebro je zdrknilo kar na 12 stopinj pod ničlo, na periferiji so pa beležili še nižjo temperaturo, na letališču celo 15,5 pod ničlo. Nad delom mesta, zlasti nad južnim predmestjem in nad Barjem je ležala še nadalje precej gosta megla. Mraz pa je trajal samo v prvih dopoldanskih urah. V višini je že sneg ležal jug, ki je zavel z Balkana. V Beogradu so imeli že večeraj jutraj izrazito južno vreme in sneg je kar vidno kopal. Odtod se je depresija naglo pomikala k nam in kdor je poslušal nedeljsko opoldansko vremensko napoved, je čul, da se bo temperatura dvignila, da bo v Primorju deževalo, na zapadu pa snežilo. Res je prišlo pri nas že opoldne snežiti; popoldne se je živo srebro še bolj dvignilo. Temperatura se je gibala okrog ničle in okrog 17. ure je med snegom in snegom prišlo deževanje. Pota so poledenela in če bo še naprej deževalo, se je bati prav občutne poledice.

Današnja nedelja je bila kljub dopoldanskemu mrazu prava ugodna za smuko in zato seveda ni čudno, če si je mlado in staro optalo smuč, pa hajd v breg! Golevec, Rožnik, Katarina in vse bližnje po-

stojanke smučarskega sporta so bile polne razgane mladine. Smučanje je zahtevalo tudi svojo žrtve. Na Vrhovcih si je zlomil nogo 23-letni mehaniški vajenec Vladimir Mrzliar. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Pravoslavna cerkevna občina v Ljubljani je danes proslavila praznik bogojavljenja. Ob 9.30 je bila v cerkvi Sv. Cirila in Metoda liturgija, sledila je posvetitev vode in procesija okrog cerkve. Bogojavljenje so prisostvovali med drugimi predstavniki: komandant divizije g. general Stefanovič, mnogi višji oficirji, predsednik pravoslavne občine prof. Jurkovič in drugi zastopniki bratskega pravoslavnega življenja. Z Gradu je bilo opoldne v proslavo bogojavljenja oddanih več strel. Po cerkvenih opravilih je gospod prota odšel še na zasebna stanovanja in jih blagoslavljal.

Gledališki spored je prinesel v soboto zvečer dve zanimivi novosti. V operi sta se v operi »Carmen« pred skoraj razprodano hišo uveljavila zagrebška altistka Anka Jelačićeva in Jože Gostič. Oba sta bila ponovno klicana pred zastor in obdarovana s cvetjem. — V dramki ki je bila do kraja polna, pa je spet zagospodoval Shakespeare s svojim nesmrtnim »Othello«, ki ga je podal Levor, kot Jagu se je prav krepko uveljavil Sever, Desdemona pa je ustvarila Boltarjeva. — Tudi nedelja je privabljala občinstvo v obe gledališči, a zelo lep delež na letošnji sezoni imajo tudi Sentažabčani z izvrstno igrano »Gospo ministrico«.

mu časopisu, ki je vsestransko podpiralo društvo pri gradbeni akciji z objavo član-

Izredno razveseljivo je bilo poročilo načelnika br. Staneta Trčka. Telovadbo vseh oddelkov je vodil vadiateljski zbor, ki je štel 14 bratov in 3 sestre. Zelo marljiv je bil tudi naraščajski vadiateljski zbor pod vodstvom br. Hermana Kebr. Br. načelnik je nato naštel vse telovadne prireditve društv in sodelovanja pri drugih bratskih edincih. Telovadna statistika izkazuje, da je v 468 urah telovadilo 11.530 oseb, kar je izredno razveseljivo. Obširno je poročal o stavbi zadruzi predsednik br. Fran Strkelj. Poročilo je zbudilo navdušeno odobravanje zborovalcev. Skrbno in pregledno blagajniško poročilo je podal blagajnik br. Vinko Kocijan. Prometa je imelo društvo nad 2.322.000 din. Sokolski dom je vreden

1.000.000 din, društveno premoženje pa je zraslo v letu 1940 na 442.000 din. Po poročilu br. blagajnika je bila na predlog nadzornega odbora soglasno izglasovana razrešnica br. blagajniku in celotni upravi. Ko je bil sprejet še proračun za leto 1941, je bila pri volitvah soglasno izvoljena po večini prejšnja uprava s starostar br. Kocijanom, načelnikom br. Trčkom in načelnico Staničevno na čelu. V upravi je še cela vrsta delavskih bratov in sester, ki jamčijo za razmah društva.

Pri slučajnostih je pozdravil zborovalce in čestital k lepim uspehom župni podstaršina br. Janko Jazbec. Med drugimi predlogi je bilo soglasno sklenjeno, da bo društvo naprosilo župo, naj bi bil v Trnovem ob otvoritvi doma župni zlet. Prav tako je bil soglasno sprejet predlog, naj deputacija društva poseti bivšega starostar, br. dr. Šubica in podstarostar br. Milka Krapeža, da jima izreče bratsko zahvalo za požrtvovalni trud pri delu za dom, zlasti na Prulah.

Sokolu II.: Naprej!

nov ter sorodnih strok. Stevilni njegovi učenci, znanci in prijatelji. V tople občutnih besedah so se poslovili od agilnega predsednika Združenja gostinskih podjetij v Mariboru zvezin predsednik g. C. Majcen iz Ljubljane, podpredsednik mariborskega združenja g. Alojzij Majcen in gojenec gostilničarske strokovne šole, ki ji je bil blagi pokojnik izvrsten učitelj in podpornik. Očrtali so njegovo delo, vrline in zasluge za razvoj gostinske stroke, za krepitev gostinske stanovske zavesti ter sodobnega strokovnega izpopolnjevanja. Ganičva žalostinka je odmevala čez pokopališče v poslednje slovo možu, ki je postavil vsem svojim strokovnim in stanovskim tovarišem svetel vzor nenehne prizadevnosti k izpopolnjevanju ter neizbrisne iniciativnosti. Gostinska stroka je občutila ob njegovi trpki izgubi znatno vrzel.

Oddajte vprašalne pole zaradi moke!

Uprava pobreške občine poziva vse hš-ne lastnike in najemnike na področju občine Pobrežje, da brezpogojno oddajo v ponedeljek 20. t. m. vprašalne pole zaradi moke. Kdor tega ne bo storil, bo v nevarnosti, da ne bo dobil krušnih kart. Kdor še nima vprašalne pole, naj se takoj zgleda pri občinski upravi, kjer je dobi.

Naše gledališče

D R A M A
Ponedeljek, 20.: zaprtlo.
Torek, 21.: Othello. Red A.
O P E R A
Ponedeljek, 20.: zaprtlo
Torek, 21.: Friderika. Red tork. Gostovane tenorista Josipa Gostiča.

Objave

Za siromašnega bolnega medicinskega so darovali še (prvi seznam darovalcev smo objavili že v ponedeljek 30. decembra): g. S. K. v L. 150, gg. Rajko Turk, dr. Milka Toplak, D. Slavik po 100, Franjo Snajder, podružnica »Jutra« v Mariboru in Zenica Režbeva (Litija) po 50 din. Razen tega je akad. slikar Dušan Petrič, ki je te dni z lepim uspehom razstavljal v galeriji Oberšnel na Gosposveti cesti, poklonil študentu ves inkaso razstave. Vsem darovalcem se v imenu uredništva in v imenu obdarovanca, ki se bo vseh dobrotnikov zmerom hvaležno spominjal, toplo zahvalimo.

Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske ima izjemna vajo danes, v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 20 uri v Lajovčevi dvorani. Zaradi bližnjega koncerta udeležba nujna in obvezna!

Zaradi tehničnih ovir pogreb pokojne ge. Marije Stepišnikove ne bo v Ljubljani, temveč v Slovenski Bistrici danes ob 16.

Banovinski odbor za zimsko pomoč

Naši javnosti je bilo že sporočeno, da se je vršila dne 8. januarja t. l. na banski upravi posebna anketa o organizaciji zimске pomoči v dravski banovini. Ankete so se udeležili predstavniki najvidnejših in najpomembnejših javnih in zasebnih ustanov, društev in korporacij, ki so iznesli mnogo koristnih nasvetov in predlogov za izpolnitev akcije zimске pomoči v Sloveniji.

Sedaj je že ustanovljen banovinski odbor za zimsko pomoč, ki ga sestavljajo: ban dravske banovine, knezoškof ljubljanske in knezoškof lavantinske škofije ter predsedniki županske zveze. Zveze avto-

nomnih mest Slovenije. Ban. odbora Rdečega križa, ban. odbora Jugoslovanske Unije za zaščito otrok, Karitativne zveze v Ljubljani in Mariboru, šef Borze dela, predsednica Kola jugoslovanskih sester, Krščanske ženske društva, Krščanske ženske zveze, prvemestnik Ciril-Metodove družbe in predsednik Slovenske strože.

Posle odbora za zimsko pomoč bo vršil pod vodstvom načelnika kraljevske banke uprave, oddelka za socialno politiko in narodno zdravje poseben delovni odbor, sestavljen iz zgoraj imenovanih zvez in ustanov. Teden zimске pomoči v dravski banovini bo od 2. do 8. februarja.

Odlično uspel ples gradbenikov

Gradbeniki Aleksandrove univerze so priredili snoci na Taboru svoj II. reprezentančni ples, ki je zelo uspel. Prostorna dvorana je bila do kraja polna in je ves večer vladalo med posetniki prireditve odlično razpoloženje. Večer je bil prirejen v izvedbi akademskega kluba gradbenikov, ki je med najdelavnejšimi strokovnimi akademskimi društvi. Gradbeniki so se že večkrat izkazali kot dobri organizatorji, tako tudi s snoci prireditvi.

Okrasje glavne dvorane ni bilo razkošno ali natrpano, zato pa so posrečene slike iz vseh panog gradbene tehnike zbujale toliko večjo pozornost ter so najprimerneje podpirale reprezentančni značaj prireditve. Enako resno je bil opremljen glavni oder, kjer so posrečeni svetlobni učinki močnih reflektorjev risali na težke zavese začetnice AKG in obris klubovega znaka: mostu z lok.

Prireditvi so prisostvovali mnogi odličniki, ki so tudi tvorili pokroviteljstvo in častno predsedstvo, ter celoten častni komite požrtvovalnih dam, ki so klubu mnogo pripomogle do lepega gnotnega uspeha s svojo naklonjenostjo in delom pri organiziranju večera. Ples je vodil g. prof. Trost,

igral pa je vedno odlični jazz Odeon, ki ga vodi g. Švara. Otvoril je ples s pozdravnim nagovorom cand. ing. Marinček, nato pa je vodil kraljevo kolo dekan tehniške fakultete univ. prof. inž. Hrovat, sledili so divizionar general Stefanovič, zastopnik komandanta utrjevalnih del gen. Rupnika, major Suster, direktor drž. žel. inž. Kavčič, podžupan dr. Ravnihar in še vrsta gospodov in dam. Precej številno je bil zastopan profesorski zbor tehniške fakultete in veliko število višjih oficirjev. Kraljevega kola so se udeležile vse gospe soproge visokih pokroviteljev in častnega predsedstva. Kmalu po otvoritvenem valčku se je razvila živahna zabava, posebej se v zelo okusnem baru. V vseh prostorih so pomagali pri delu člani prireditelja, ki so požrtvovalno vodili tudi vse priprave. — Upamo, da je tudi gnotno večer uspel v zadovoljstvo delavnih gradbenikov, ki bodo od tega pripevali znaten obolus tudi za splošno socialno akcijo k zimski pomoči in pa svojim revnim tovarišem ter za izpolnitev svoje strokovne knjižnice. Na njihovi poti prizadevanja za izboljšanje študentskih prilik jim čestitamo k najnovejšemu uspehu v bodrilo za nadaljnje delo. — M.

Glavna skupščina Sokola II

V Sokolskem domu, ki je med najlepšimi v naši domovini, je polagal Sokol Ljubljana II. obračun dela za preteklo leto v soboto 18. t. m. ob 20 na redni glavni skupščini, ki jo je članstvo posetilo v velikem številu. Starosta br. Vinko Kocijan je po uvodnih formalnostih toplo pozdravil članstvo, predvsem zastopnika župe podstaršino br. Jazbeca in tajnika br. Ahčina. V govoru se je najprej spomnil vzvišenega staroste Nj. Vel. kralja Petra II., ki so mu navzočini navdušeno zaklicali trikrat »Zdravje«. Brat starosta je nato kratko poročal o delu društva, ki je kljub težkim in resnim časom izredno razgibano, kar dokazuje v novembru krasno uspešna interna otvoritev sokolske dvorane. Da je društvo doseglo tako uspehe, je zasluga vseh

bratov, zlasti pa prednih odsekov, predvsem gradbenega. S pieteto so zborovalci počastili tudi spomin pokojnih bratov, ki so jim zaklicali »Slava«. Poročilo br. staroste je bilo soglasno in z odobravanjem sprejeto, potem pa so poročali ostali društveni člani.

Tajnik br. Herman Keber je poročal o upravnem delu društva, ki je bilo zelo živahno. Odkar ima društvo lasten krov, se je tudi število pripadnikov zvišalo in šteje društvo 206 članov, 93 članic, 62 naraščajnikov, 42 naraščajnic, 58 dečkov in 66 deklic, tedaj skupno 527 oseb. Društvo je imelo več prireditve, ki so lepo uspele, predvsem otvoritev dvorane 9. novembra l. l. Končno se je br. tajnik zahvalil vsem dobrotnikom, zlasti pa našemu naprednemu

za težke tisočake obvarovana imovina. Danes je bil pri Rozmanu na Pobrežju redni občni zbor pobreške gasilske čete, katere vloga delavnost je znana po vsem obsejnim ozemlju. Pobreški gasilci se lahko ponašajo, da so tehnično med najbolj opremljeni in strokovno med najbolj izvežbani gasilskimi edincami v srezu Maribor desni breg. Klana poročila na današnjem občnem zboru, predvsem predsednika g. Klemenčiča st., tajnika g. Klemenčiča ml. in blagajnika g. Kašmana, so pričela o požrtvovalni pripravljenosti pobreških gasilcev za pomoč in podporo bližnjemu v stiski. Vneto sodelovanje pobreških gasilcev v pretekli poslovni dobi je pripomoglo k temu, da je bila pred ognjem obvarovana imovina, katere vrednost gre v težke tisočake. Pobreška gasilska četa bo pod vodstvom agilne uprave nadaljevala s požrtvovalnim delovanjem, za kar jamči sestava agilnega vodstva.

Razne vesti

Žrtev drznega žeparja je postala zasebnica Alojzija Pavaletova, ki ji je tat iz-

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. poljska rastlina, 5. sadno drevo, 10. nasad, 14. ptica, 16. kratica za polimer kroga, 17. vprašalica, 18. taborišče, 19. osebni zaimsek, 20. ploskovna mera, 22. vprašalica, 24. grška črka, 25. kakor 22, 26. osebni zaimsek, 27. moško krstno ime, 28. karta v igri, 30. medmet, 31. rimski klasik, 32. torej (srb.), 34. kraj na Dolenskem, 35. nikalnica, 37. kemijski znak za prvine, 38. ptič, 40. predlog, 41. kratica za slovenski, 42. vzklík iz sv. pisma, 44. libijsko božanstvo, 46. poškodba, 48. takoj (dialektsko), 49. pas žemlje, 50. francoska provinca, 51. ruski polotok.

Navpično: 1. pripadnik slovenskega naroda, 2. lansko leto, 3. finska luka, 4. prislov časa, 6. ploskovna mera, 7. velika kača, 8. vprašalica, 9. nikalnica, 10. predlog, 11. vrsta arabske obele, 12. gledališka vloga (tujka), 13. vrsta črte, 15. bojezen, 18. altansko mesto, 21. voljan, 23. časovna enota, 24. dvojica, 27. žensko krstno ime, 29. ruska reka, 32. žensko krstno

ime (3. sklon), 33. oblika glagola ozreti, 36. vrsta zemlje, 38. dolina, 39. hrvatski književni reformator, 41. življenjska potrebnost, 43. veznik, 45. osebni zaimsek, 47. predlog, 48. prislov časa.

REŠITEV ZADNJE KRIŽANKE

Vodoravno: kozarec, kompas, grom, Torin, le, skopulja, ta, oda, Ana, A. A. nos, vre, ara, klop, Saona, Oto, atom, trn, le, Ola, ali, ad, Carolina, in, kanon, kadi, tloris, Palanka.

Navpično: kolo, zg., ara, roka, Emona, Kola, orjak, mla, p. d., spas, tu, Edvard, paro, topoli, Alon, nota, en, atol, la, start, Alani, silka, Eros, anal, car, on, Ada, ko, in.

TROJE KNJIŽNIH NAGRAD

si po naklonjenosti žreba dele Dušan Hartman, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 19/II, Metka Zemljčiča, Ljubljana VII, Podlimborskega ulica 31, in Vladimir Šestan, Zagreb, Kustošja, Aleksandrova 65.

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Transformatorje za električno varenje

ne varijo samo z elektrodami, ampak tudi z navadno žico. O tem se prepričajte pri

Furlanu ČRNUČE
pri Ljubljani



OGLAS

Centralna uprava humanitarnih fondov pri ministristvu prometa bo imela na podlagi čl. 86a do 98 zakona o državnem računovodstvu

drugo javno ofertalno licitacijo
v skrajšanem roku 10 dni

za nabavo raznega posteljnega in bolniškega perila,

ter za potrebe svojih bolnic v Zagrebu, Sarajevu in v depandansijah sanatorija na Golniku.

Ta licitacija se bo vršila v Beogradu na dan 29. januarja 1941. ob 11. uri predpoldne v pisarni centralne uprave humanitarnih fondov (poslopje ministristva prometa v Sarajevski ulici v III. nadstropju, v sobi št. 543).

Splošni in specialni pogoji za to licitacijo se lahko dobe pri centralni upravi h. f. v sobi št. 544, vsak delavnik od 11.—13. ure po ceni din 30.— v gotovini.

Po predpisih zapečatenih ponudbe sprejema komisija na dan licitacije najdalje do 11. uri predpoldne, v sobi št. 543. Kavcija se mora položiti najkasneje do 10. ure predpoldne na dan licitacije pri blagajni centralne uprave h. f., v sobi št. 544 v III. nadstropju zgradbe ministristva prometa v Sarajevski ulici v Beogradu.

Kavcija znaša 5% za jugoslovanske in 10% za tuje državljane od ponudene vrednosti in mora biti položena v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih, ki se sprejemajo po zadnjem tečaju na beograjski borzi.

Iz kancelarije centralne uprave humanitarnih fondov
CU št. 7110/40.

Zima ob Bohinjskem jezeru

V debelo snežno odejo ogrnjeno Bohinjsko gorovje čaka, da po njegovih bregovih zarišejo smučarji sledove smučin. Dolga vrsta v solncu bleščečih vrhov čaka poseta smučarjev, ki se upajo do zasneženih vrhov Triglavskega pogorja. Stevine steze, položene in strme, vodijo na vrhove okrog Bohinjskega jezera, edinstvena prirodna zakladnica kaže čuda in lepote zimskega gorskega sveta.

Bohinj je eno izmed najodličnejših zimsko sportnih področij v Sloveniji pa tudi izven meje naše ožje domovine. Podolgovato kotlino Bohinja obdaja diven venec Julijskih snežnikov. Od severne strani se ozira na Bohinj močniti Triglav z orjaškimi sosedi Tošcem, Velikim Dražkim vrhom, Debelim vrhom in drugimi gorami te skupine. Od soteske proti Bledu se vije kristalno čista Bohinjka med navpičnimi stenami Pokljuke in Jelovice. Ob odhodu Bohinjskega jezera leži spodnja dolina, na zapadu od nje izpolnjuje kotlino temno Bohinjsko jezero ter amfiteatralno zaokroženi, vabljivi in romantični Ukanec med navpičnimi zidovi gora. Tam buči iz Komarce mlada Savica. Bohinj nudi v belem oklepu Julijskih Alp pravi dobro prilike za smučanje. V teh krajih so se že pred svetovno vojno uveljavile sanke, smuč, in drsalke, tod so se vršile prve smučarske tekme v Sloveniji. Znano je bilo tedaj sankalistje z Rotov v Bohinjsko Bistrico; sedaj je opuščeno. Prijetno so vožnje na saneh, ki se jih morajo poslužiti turisti smučarji, namenjeni v »Zlatorog« in dalje na Komno.

Tik pred Bohinjsko Bistrico je na Brdu najugodnejše vežbališče za smučarje-novince. Priključen je smučarski izlet od Bohinjske Bistrice proti zapadu do vasi Polja in zaselja Ziana, kjer je raznovrsten in valovit smučarski svet. Na Kozjem hrbtu je bila svojočasno postavljena prva smučska skakalnica. Na Selu so napete gladke senožeti, lepa in prijetna terišča. Rotvi južno nad Bistrico ima najobširnejša smučišča. Izvrsten svet za vežbanje najdemo tudi na Senožetih.

Ob Bohinjskem jezeru je tudi pozimi prijetno bivati, kar je le redkim znano. Na širokih planinskih senožetih Za Gradcem, pod robom Refkojce, so lepa smučska vežbališča s krasnimi pogledi po Bohinju, na Pokljuko, Triglavsko pogorje in Bohinjsko jezero. Jezero je pozimi zamrlo peš prehodno. Stiri kilometre dolga zamrzla gladina jezera nudi drsalcem največji razmah. Od prijazne cerkvice pri Sv. Jazneju je najprikladnejši dostop na Vogel, ki ima izborna visokogorska smučišča. Na rjavi skali stoji Skalaški dom na Voglu, odkoder je izreden pogled na Bohinjsko jezero, Triglav in njegovo soseščino. Na zapadnem koncu Bohinjske doline v Ukanec stoji pod stenami Pršiveca in Komarce prijeten planinski dom »Zlatorog«. Ta postojanka, ki je last Slovenskega planinskega društva v Ljubljani, je izhodišče za smučarje na Komno v dolino Triglavskih jezer. Vabljivo je bivanje v tem delu Bohinjskega smučarskega novincev, ki imajo udobno zimoviste ter se morejo tu izvežbati za smučske podvige v višjih gorah.

Ob šumečem slapu Savice se oziramo po zasneženih vrhovih, pot nas vodi položno navzgor po stari vojaški cesti proti Komni. Carobna je ta zimska narava z edinstvenimi pogledi na Bohinj. Stopimo izza ovinka in korak nam zastane na visokih pečinah stoji ponosni planinski dom na Komni, ki miče in vabi neodoljivo vsakega smučarja. Dohod od »Zlatoroga« na Komno je kratek in lahek, brez nevarnosti plazov, ugoden za smučarje novince ter prikladen pri spustu za izvežbane smučarje. Komna ima ugodne snežne razmere od pozne jeseni do pozne pomladi, valovit svet je primeren kot smučarsko terišče, za zložne izprehode in za vsakovrstne izlete. Kdor bo nekaj dni bival na Komni in se bo udeležil smučarske šole se bo takoj seznanil z dolino Gracije ob poti na Bogatinsko sedlo, s planino Govnjač in lepo Komno ob poteh proti Lančevici in Triglavskemu jezeru. Kdor je le enkrat zagazil v mameči in blesteči pršici Bohinjskih gora, bo vedno hrepenel nazaj v ta prelepi planinski predel naše domovine. Obilno je poplavljen trud vzpona, ker se na vrhu odpre pogled na Bohinjsko kotlino in na množice zasnežene gore. V mesečnih nočeh zažarijo vrhovi kakor v pravljici v mrzlih dnevih leskeče sneg na zamrzli gladini Bohinjskega jezera. Marsikdo se ne upa v Bohinj, ker misli, da tam ni pogojev za zimsko turizmo. In vendar nudi prav ta kraj več kot drugi dobro obiskani zimskosportni kraji. Kdor pride v tem času v Bohinj, bo presenečen nad smučišči, nad lepoto kraja pozimi in nad udobnostjo planinskih domov, ki so tudi pozimi oskrbovani.